

vergadering **C188**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en
Justitie

van 8 maart 2022

(Deze vergadering werd via videoconferentie georganiseerd.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de bestrafing van zeer jonge zware delinquenten naar aanleiding van de poging tot doodslag op een politieagent in Peer – 1606 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de monitoring en evaluatie van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht en het betrekken van de familiale omgeving van de minderjarige pleger – 1630 (2021-2022)	5
VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de recente studie over informatie-uitwisseling tussen lokale besturen in het kader van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit – 1707 (2021-2022)	9
VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over samenwerking tussen de Vlaamse inspectiediensten en de nood aan versterkte samenwerking rond bepaalde thema's – 1709 (2021-2022)	12
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het afstemmen van strafbaarstellingen in de Vlaamse regelgeving – 1897 (2021-2022)	15
VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de Europese Dag van het Slachtoffer – 2038 (2021-2022)	17
VRAAG OM UITLEG van Wim Verheyden aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de toegenomen fraude met verkeersbelasting bij buitenlandse en handelsnummerplaten – 1796 (2021-2022)	21
VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het achterpoortje in de erfbelastingen voor familiale vennootschappen – 1835 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Björn Rzoska aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de fiscale gunstregimes bij de successie en schenking van (privaat) vastgoed van familiebedrijven – 1884 (2021-2022)	
VRAAG OM UITLEG van Koen Van den Heuvel aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het gunsttarief in de erfbelasting voor overdrachten van familiale ondernemingen en vennootschappen – 2009 (2021-2022)	24

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de operationalisering van het subsidieregister en de hervorming van het Vlaamse subsidiebeleid
– 1998 (2021-2022)

32

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de bestraffing van zeer jonge zware delinquenten naar aanleiding van de poging tot doodslag op een politieagent in Peer – 1606 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de monitoring en evaluatie van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht en het betrekken van de familiale omgeving van de minderjarige pleger – 1630 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, minister, enkele weken geleden werd in Peer een nieuw hoofdstuk toegevoegd aan het boek met zinloos geweld van minderjarigen in Vlaanderen. Deze keer stak een amper 12-jarige jongen net na schooltijd een wijkagent neer met een mes. Het slachtoffer belandde met zeer zware verwondingen in het ziekenhuis. De aanleiding voor het incident was een banale discussie over een verkeerssituatie tussen enerzijds de wijkagent, het slachtoffer, en anderzijds de moeder en de 17-jarige broer van de jongen, waarbij de 12-jarige met een wapen meende te moeten tussen komen.

Minister, ik heb zelf een broertje van 13 jaar. Ik kan mij dergelijke taferelen allesbehalve voorstellen. Een jongen van 12 jaar die zo een zwaar misdrijf pleegt, is volgens jeugdrechter Denoyelle zeer uitzonderlijk. De meningen over hoe dergelijke daders het best bestraft kunnen worden, lopen dan ook fel uiteen. Vincent Houssin van het Vrij Syndicaat van het Openbaar Ambt (VSOA) stelt dat zwaar geweld tegen politie en hulpdiensten, ook als dat door zeer jonge minderjarigen wordt gepleegd, hoogdringend strenger moet worden bestraft. En ik moet toegeven, minister, dat ik die mening ook ten volle ben toegedaan.

In het recente dossier van Peer heeft de jeugdrechter beslist om de 12-jarige dader gedurende drie maanden in een halfopen instelling te plaatsen. Daardoor kan deze jongere nog steeds naar school gaan. Tijdens die drie maanden zal er een oriëntatie uitgevoerd worden, waarbij het schoolparcours en de thuiscontext van de minderjarige in kaart worden gebracht. De moraal van dit opnieuw zeer trieste verhaal is dat hoogdringend de vraag dient te worden gesteld in welke mate minderjarigen die zonder enige remming op dergelijke jeugdige leeftijd reeds zulke zware misdrijven plegen, thuishoren in onze samenleving.

Aangezien de Vlaamse overheid bevoegd is voor het jeugddelinquentierecht, heb ik de volgende vragen voor u, minister, als u eventueel tijd zou hebben om te luisteren naar de vragen die ik hier stel. Blijkbaar niet, als ik het zo zie op mijn scherm, maar bon.

Bent u van mening dat het Jeugddelinquentierechtdecreet voldoende mogelijkheden biedt om de 12-jarige dader die een levensbedreigend misdrijf pleegde op een andere persoon, op een passende wijze te bestraffen? Moeten jeugdrechters al dan niet de mogelijkheid krijgen om dergelijke jonge daders vanaf de leeftijd van 12 jaar in een gesloten inrichting te plaatsen, om de veiligheid in de maatschappij te waarborgen? Zult u initiatieven nemen om het openbaar ministerie en/of de jeugdrechters meer verregaande maatregelen aan te reiken voor de bestraffing van 12-jarigen die zware feiten plegen?

Even terzijde, voorzitter: ik heb mijn vragen gesteld, maar het zou toch van enig respect vanwege de minister getuigen dat er op zijn minst geluisterd wordt als er

vragen gesteld worden of als er een tussenkomst gedaan wordt. Blijkbaar heeft de minister het iets te druk met koffiedrinken en besprekingen met haar medewerker. Alle begrip daarvoor, maar ik denk dat een minimum aan respect voor het parlement hier toch op zijn plaats is, zeker als het over dergelijke zware materie gaat.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Blancquaert. De minister wordt gevraagd om te luisteren als een vraag gesteld wordt.

Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ik heb een vraag met een andere insteek, maar wel naar aanleiding van dezelfde feiten en gebeurtenissen. Het is ook goed dat de vragen gekoppeld zijn.

Ik wil vooraf nog zeggen dat de vraag de vorige keer is uitgesteld omdat de minister naar een andere commissie moest en de vragen niet meer aan bod konden komen. Maar ik zal om kwart voor twee ook moeten overschakelen naar de commissie Welzijn, voor de bespreking van het thema kinderopvang daar. Ik zal dus misschien niet helemaal tot het einde van de vraag kunnen volgen of een repliek geven, voorzitter, maar ik wil de vraag toch graag stellen. Ik heb ook niet gevraagd om ze uit te stellen tot later in de zitting, omdat ik weet dat u dat liever niet hebt en omdat ze natuurlijk ook gekoppeld is.

Dat gezegd zijnde, stel ik mijn vraag: minister, in antwoord op eerdere vragen hebt u gesteld dat het vooronderzoek 'Monitoring en evaluatie van het decreet jeugddelinquentierecht' is afgerond. De ambitie van dit onderzoek was om proactief een kader te ontwikkelen voor monitoring en evaluatie om het gevoerde beleid te kunnen opvolgen. De belangrijkste bevindingen en aanbevelingen zijn, ten eerste: een voorstel voor een beleidsprogramma naar analogie met buitenlandse goede praktijken om permanent te monitoren. Ten tweede: de huidige registratiesystemen verder afstemmen met federale actoren, en ten derde: wetenschappelijk onderbouwd werken.

U hebt gesteld dat dit onderzoek het kader zal vormen voor de evaluatie van het jeugddelinquentierecht.

Er bestaat ook een werkgroep van verschillende actoren binnen het jeugddelinquentierecht. U hebt, in antwoord op mijn vragen daaromtrent, eerder al gesteld dat deze vier keer per jaar samenkomt en onder andere nieuwe ontwikkelingen binnen het jeugddelinquentierecht opvolgt.

Het is vanzelfsprekend een goede zaak dat de concrete toepassing van het decreet nauwlettend wordt opgevolgd.

Het incident waarbij een 12-jarige enkele weken geleden een wijkinspecteur heeft neergestoken doet begrijpelijkerwijze veel stof opwaaien. Het decreet jeugddelinquentie geeft meer mogelijkheden om in te grijpen ten aanzien van daders die nog zo jong zijn. Experts stelden daarbij dat er meer nood is aan een aanpak op gezinsniveau. Er werd daarbij ook verwezen naar wetenschappelijk onderzoek en expertise in Nederland. Ik verwijs ook graag naar mijn vraag om uitleg hierover aan minstere Beke, naar aanleiding van dezelfde gebeurtenissen. Het decreet jeugddelinquentie zet natuurlijk ook veel meer in op ouderlijke verantwoordelijkheid. Dat is een thema dat in dit kader zeker ook heel belangrijk is. We hadden het daarbij ook over een verhoogde alertheid voor broers en zussen. Wanneer er al bepaalde problematieken zijn in een bepaald gezin, dan moet er toch een delict-gerichte contextbegeleiding zijn. Mogelijk gaan er dan ook sneller alarmsignalen af in de richting van broers en zussen. Daarover gaan mijn vragen, minister.

Gaat u die gezinsaanpak of familiale aanpak meenemen in het kader van de evaluatie van het decreet?

Is deze familiale aanpak al besproken in de opvolggroep? Zo niet, zult u deze gezinsaanpak daar bespreken om zo de ervaringen en aanbevelingen van de betrokken actoren te kunnen meenemen in de evaluatie van het decreet?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u wel, collega's.

Vooreerst gaat mijn medeleven uit naar het slachtoffer van de gebeurtenissen in Peer en zijn familie. Dit incident roept uiteraard ook bij mij vele vragen op. Hoe kan het dat zo een jong persoon op het idee komt een mes te grijpen en een politieagent neer te steken? En dan nog voor een banale discussie. Het jeugddelinquentierecht kan antwoorden bieden op crimineel gedrag, maar ik vraag mij af hoe het zo ver kan komen dat een 12-jarige tot zulke daden in staat is. De vraag stelt zich of er niet eerder alarmbellen en rode vlaggen waren om in te grijpen. We weten bijvoorbeeld dat zijn broer ook gekend is bij de jeugdrechter. Ik vraag dan ook aan mijn collega die bevoegd is voor Welzijn, en die hier onlangs reeds een parlementaire vraag over heeft behandeld, hoe het hele gezin onder de loep kan worden genomen door de sociale diensten bij de jeugdrechtbank, indien dat nog niet zou zijn gebeurd. Wanneer jongeren in aanraking komen met jeugdrechters, dan valt dit onder zijn bevoegdheid.

Het lopende onderzoek van steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) naar de intensieve contextbegeleiding van zestien Vlaamse diensten, waarbij ook onderzoek wordt gedaan naar het belang van de verschillende levensdomeinen zoals de omgeving en het gezin, wordt net zoals andere lopende onderzoeken systematisch geagendeerd op de opvolggroep jeugddelinquentierecht. Maar ik vind het een terechte vraag om dit ook meer specifiek op te nemen in de opvolggroep en heb het Agentschap Opgroeien hier de opdracht toe gegeven.

Het jeugddelinquentierecht voorziet wel degelijk in mogelijkheden om hier een gepaste reactie op te geven, ook een opsluiting in een instelling, zoals hier ook is gebeurd. In andere landen is het bijvoorbeeld niet mogelijk om een 12-jarige reeds op te sluiten, dus het Vlaams jeugddelinquentierecht staat hier al verder in. We hebben die mogelijkheid tot opsluiting van 12- tot 16-jarigen recent nog bevestigd via een reparatiedecreet, na een uitspraak van het Grondwettelijk Hof hierover. We hebben de feiten tot opsluiting in een instelling toen zelfs uitgebreid, waardoor jongeren die zich schuldig maken aan verkrachting ook kunnen worden opgesloten. De duur van opsluiting voor 12- tot 14-jarigen is maximaal 2 jaar. Dus ook daar voorzien we de mogelijkheid om hen langer op te sluiten, indien dat nodig zou zijn. Maar het is natuurlijk aan de rechter om te beslissen welke maatregel wordt genomen en hoe lang zij die opsluiting bevelen. Maar in ieder geval voorziet het jeugddelinquentierecht wel in al deze mogelijkheden.

Voorlopig werd deze jongere effectief in een halfopen instelling opgesloten omdat het jeugddelinquentierecht zich nog in een transitiefase bevindt. Nu worden er naast jeugddelinquenten ook nog jongeren in een verontrustende opvoedingssituatie (VOS) geplaatst in halfopen instellingen. Voor hen is het noodzakelijk dat ze niet in een volledig gesloten setting worden opgenomen. Het nieuwe jeugddelinquentierecht maakt daar echter een einde aan waardoor jongeren in verontrustende situaties naar nieuwe, private instellingen gaan. Hiermee behoort het onderscheid tot open, halfopen en gesloten afdelingen van een gemeenschapsinstelling voorgoed tot het verleden en zullen er alleen nog gesloten afdelingen zijn. Dit houdt ook in dat er bij elke opsluiting een risicotaxatie aan vooraf gaat om het risico op recidive te kunnen inschatten en dat er een traject op maat kan worden uitgestippeld. Dit onderdeel van het decreet treedt in werking vanaf september 2022.

Mijn excuses voor mijn stem, maar ik heb bronchitis. Ik ben ook wat kortademig, mijn excuses.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord, minister, en van harte beterschap. Ik heb het enige tijd geleden zelf ook meegemaakt. Het is geen lachertje.

Het is belangrijk, minister, dat er inderdaad gepast kan worden gereageerd op deze zaak van zinloos geweld en dat de straf die aan de dader wordt gegeven doelmatig en effectief is.

Het is zeer positief, zoals u net aanhaalde, dat jongeren op dergelijke jeugdige, jonge leeftijd binnenkort dan ook naar een gesloten instelling zullen worden gestuurd na het plegen van dergelijke feiten. We zullen dat opvolgen. U zegt dat dit vanaf september 2022 het geval zijn, nu, te allen tijde moet worden vermeden dat deze pleger in de toekomst nog zulke feiten kan plegen. Als we dan in de krant lezen dat de jongen een voorbeeld nam aan zijn grote broer van 17 jaar die al enkele feiten pleegde en die ook bekend was, zoals u daarnet aanhaalde, dan is het toch ook belangrijk om na te denken welke maatregelen er moeten worden genomen zodat deze dader na afloop van zijn straf niet opnieuw verkeerd zal worden beïnvloed. In dat opzicht is het belangrijk om ook het gezin van de dader te betrekken.

U kondigde al vaker aan hoe belangrijk u het vindt om evidencebased te werken en dat daarvoor ook ingezet wordt op wetenschappelijk onderzoek. Zo gaf u in uw beleids- en begrotingstoelichting 2022 aan om binnen het jeugddelinquentierecht in te zetten op een onderbouwde beeldvorming van die jongeren in hun gezinnen en omgeving, onder meer om zo het profiel en de achtergrond van minderjarigen die dergelijke delicten plegen in beeld te brengen.

Ik heb nog een korte bijkomende vraag, minister. Is er volgens u momenteel al voldoende zicht op het profiel van dergelijke jongeren? Loopt hier momenteel nog onderzoek naar, buiten dan de samenwerking die u hebt met uw collega-minister van Welzijn?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): De collega heeft gewezen op het feit dat het belangrijk is om evidencebased te werken. Dat hebben we als principe ingeschreven in het nieuwe jeugddelinquentierecht.

In dit specifieke geval moeten we eens kijken naar wat de groep Emmaüs doet in Mechelen met multisysteemtherapie. Die kijkt of multisysteemtherapie kan helpen bij een delict. Die therapie zorgt ervoor dat je het hele gezin onder de loep neemt en dat je er na het afronden van de interventie voor zorgt dat je na zes, twaalf en achttien maanden monitort en opvolgt wat er in dat gezin is gebeurd, of alle jongeren nog naar school gaan en of ze nieuwe feiten hebben gepleegd, en of er met andere elementen rekening gehouden worden. Ik heb dat altijd een heel goed programma gevonden.

Ik begrijp dat het eerder een welzijnsvraag is, minister, maar ik zou dergelijke zaken op een veel grotere schaal ontwikkeld willen zien omdat je daarmee de school, hulpverleners en de familie in een beeld krijgt en op langere termijn uitkomsten gaat monitoren. De vraag is echter of die feiten nog zouden hebben plaatsgevonden als dat systeem hier was toegepast. Dat weet natuurlijk niemand. Ik vind het jammer dat dergelijke programma's nog op zo'n kleine schaal worden toegepast. De vraag is of u met uw collega van Welzijn kunt overleggen om ervoor te zorgen dat dat programma op veel grotere schaal wordt ontwikkeld en dat we dergelijke evidencebased interventies als standaard kunnen inzetten.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Wat betreft de vraag van mevrouw Blancquaert over de wetenschappelijke onderbouwing, is er bij de start van die intensieve begeleiding uitdrukkelijk gevraagd om met wetenschappelijk onderbouwde modellen en methodieken te werken. Het is goed dat we dat doen. Dat werkveld is er sinds het nieuwe jeugddelinquentierecht. Er loopt ook al een wetenschappelijk onderzoek naar die zestien Vlaamse diensten voor intensieve contextbegeleiding. Het onderzoek wordt afgerond in augustus. De bevindingen kunnen we zeker nog meenemen in de eerste evaluatie van het jeugddelinquentiedecreet.

Het Mechelse voorbeeld van systeemtherapie is ook opgenomen in het onderzoek van die zestien Vlaamse diensten over de intensieve contextbegeleiding, collega Parys. Ook in de gemeenschapsinstellingen wordt in de tweede fase van het jeugddelinquentierecht versterkt ingezet op wetenschappelijk onderbouwd werken. Dat spitst zich bijvoorbeeld toe op risicotaxatie en -management bij gemeenschapsinstellingen. Die evidencebased interventies worden ook meegenomen in de databank, die na wat vertraging na de paasvakantie eindelijk zal worden gelanceerd.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik betuig namens mezelf en mijn fractie graag ons medeleven aan het slachtoffer van het zinloos geweld. Ik herhaal dat we zeer tevreden zijn met het feit dat vanaf september jonge delinquenten in een gesloten instelling terecht kunnen om scenario's te vermijden zoals we nu meemaken, namelijk dat een 12-jarige na een poging tot doodslag in een halfopen inrichting terechtkomt waarbij hij nog steeds contact heeft met slechte invloeden uit zijn omgeving. Het is een heel positief signaal naar de samenleving om die zo veilig mogelijk te maken en te houden.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de recente studie over informatie-uitwisseling tussen lokale besturen in het kader van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit – 1707 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): We hebben dit thema al vaker in de commissie besproken. In de praktijk als burgemeester ervaar ik dat heel vaak als een heel grote uitdaging. Het is duidelijk dat we nog een weg te gaan hebben in de ondersteuning van lokale besturen. We hebben het er al heel vaak over gehad dat lokale besturen een cruciale rol kunnen spelen in de bestuurlijke aanpak. Ze kunnen veel meer doen op het vlak van de bestuurlijke handhaving en het is ook goed dat we aan sleutels werken in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit.

Dat vereist uiteraard een heel goed wettelijk kader, zo blijkt ook uit tal van analyses en studies, maar evenzeer een goede ondersteuning van de lokale besturen.

Ondertussen zijn door de lokale besturen al heel wat initiatieven genomen. Wij zitten uiteraard niet stil. En waar de nood het hoogst is, heeft men natuurlijk vaak de neiging om daar het eerst en het verst mee aan de slag te gaan, niet het minst in de grensregio. Wij kunnen daarbij gelukkig ook in onze provincie Limburg rekenen op de steun van het Arrondissementeel Informatie- en Expertisecentrum (ARIEC), waar we het in deze commissie ook al vaak over gehad hebben.

Recent is er in opdracht van het ARIEC Limburg door de UHasselt een zeer interessante studie uitgebracht over de mogelijkheden en de onmogelijkheden van informatie-uitwisseling tussen lokale besturen in het kader van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit. De opdracht van de studie ging uit van de terecht vaststelling dat lokale overheden op diverse rechtsdomeinen, zoals milieu en ruimtelijke ordening, over allerlei interessante en belangrijke bestuurlijke informatie beschikken. Het is echter niet duidelijk in welke gevallen en onder welke voorwaarden die verworven informatie over bepaalde natuurlijke personen of rechtspersonen kan worden uitgewisseld en gedeeld met elkaar, terwijl daar natuurlijk een interessante hefboom kan liggen in die verdere strijd.

ARIEC Limburg wilde dus een analyse van het juridisch kader en de studie geeft daar een zeer uitgebreid en interessant antwoord op. De studie legde zich in het bijzonder toe op de mogelijkheden voor lokale besturen om de informatie waarover ze beschikken in het kader van milieuregelgeving en -handhaving uit te wisselen. Men stelde dat dergelijke informatie persoonsgegevens kan bevatten die ook dienstig kunnen zijn voor de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit.

Een interessante punctuele vaststelling van het onderzoek is dat de regelgeving inzake openbaarheid van bestuur een decretaal kader en een alternatieve oplossing biedt voor het opvragen van gegevens door een lokaal bestuur bij een ander lokaal bestuur, en dat GDPR-proof (General Data Protection Regulation).

Met het oog op de aanpak van mogelijke criminele activiteiten van personen of organisaties op het grondgebied kan een lokaal bestuur er immers belang bij hebben om die milieu-informatie die betrekking heeft op natuurlijke personen of rechtspersonen, te verkrijgen van die andere overheid. Een lokale overheid kan dan bijvoorbeeld een dergelijke aanvraag doen in het kader van een vergunningsprocedure van een mogelijk malafide onderneming.

In de studie wordt gesteld dat lokale besturen onderling zouden kunnen afspreken, bijvoorbeeld in een protocol, op welke wijze ze de decretaal voorziene, met name in het Bestuursdecreet, belangenafweging bij de openbaarmaking van milieu-informatie zullen uitoefenen. Dat is een belangrijke concrete piste die voor lokale besturen een groot verschil zou kunnen maken in dossiers waarmee ze geconfronteerd worden, bijvoorbeeld in de strijd tegen malafide handcarwashes.

We zijn er ons wel van bewust dat dit voor de lokale besturen de nodige capaciteit, expertise en middelen vereist. Het zullen bijvoorbeeld de lokale besturen zijn die die concrete piste vorm moeten geven, en dat op een juridisch correcte manier. De studie in opdracht van ARIEC biedt daarvoor wel een aantal belangrijke richtlijnen.

Minister, hoe staat u tegenover die concrete piste, zoals geformuleerd in de recente studie van ARIEC? Het is duidelijk dat de expertise van ARIEC groot is wat betreft de ondersteuning van de lokale besturen bij de bestuurlijke handhaving van georganiseerde criminaliteit. Ik kan daar alleen maar van getuigen. Op welke wijze zult u die expertise verder meenemen in de uitrol van uw beleid ter zake?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega, vooreerst juich ik het toe dat er zinvol onderzoek gebeurt naar het thema van interbestuurlijke gegevensdeling in het kader van de bestuurlijke handhaving van georganiseerde criminaliteit. Het is inderdaad zo dat de omweg van de openbaarheidswetgeving een mogelijkheid biedt voor lokale besturen om gegevens te delen. Die regelgeving is er in eerste instantie voor de burger die van de overheid informatie wil krijgen, maar ook een lokaal bestuur kan documenten opvragen bij een ander lokaal bestuur of een andere overheidsinstantie die onder het toepassingsgebied van het Bestuursdecreet valt. Daarbij gelden dan uiteraard ook de regels van het decreet en in het bijzonder de uitzonderingsgronden, zoals het

afschermen van informatie uit documenten die afbreuk doet aan de bescherming van de persoonlijke levenssfeer of het afschermen van documenten die uitsluitend ten behoeve van de strafvordering of de vordering van een administratieve sanctie zijn opgesteld.

Ik opteer er daarom ook voor om verder werk te maken van een algemene regelgeving die voor alle overheden geldt. Dat is mijns inziens een betere piste om op verder te werken. Het is de bedoeling om, als de regelgeving er eenmaal is, dan ook meerdere relevante gegevensstromen te kruisen, iets wat op basis van de openbaarheidsregelgeving niet kan.

Het is immers de bedoeling om een volledig beeld te krijgen van een bepaalde persoon en dat kan enkel op basis van gegevens die over verschillende overheidsniveaus verspreid zijn en waar men op basis van de openbaarheidsregelgeving niet altijd toegang toe zal krijgen.

De openbaarheidsregelgeving werkt dus eerder als een gedeeltelijk lapmiddel, dan wel als een degelijk en goed uitgewerkt en gewaarborgd systeem om een gegevensdeling te organiseren. Dat neemt natuurlijk niet weg dat, welke processen er ook lopen om tot algemene regelgeving te komen, niets gemeentebesturen belet om in tussentijd in het belang van leefmilieu en bevolking al de tools te gebruiken die wel al bestaan, desnoods ad hoc.

Ik kan alleen maar beamen dat het belang van een ARIEC in de ondersteuning van de lokale besturen bij de bestuurlijke handhaving heel belangrijk is. Daarom betrek ik ze nu al bij het beleid ter zake. Bij de opmaak van de ontwerp teksten met betrekking tot de Dienst Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen (DIOB) werden de ARIECs, alsook het Euregionaal Informatie- en Expertise Centrum (EURIEC), betrokken als lid van de expertengroep.

Momenteel wordt samen met het federale niveau bekeken of deze tekst, aangevuld met een federaal deel, in een samenwerkingsakkoord gegoten kan worden zodat er één systeem zal gelden voor heel het land. We zijn daarover dus in overleg met het federale niveau, en dat loopt goed.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Bedankt voor uw antwoord minister. Dit is een thema waarover we volledig op dezelfde lijn zitten, zoals u weet. Er zijn dossiers waar dat het geval is. Dat is een grapje.

Minister, het is inderdaad zo dat wij heel vaak ervaren dat de essentie in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit, samen met de lokale besturen, is dat we informatie kunnen delen. U schetst terecht dat het algemeen kader, en de algemene regelgeving, gezien wordt vanuit het perspectief van het kruisen van informatiestromen.

Dat brengt me bij een tweede punt waar we het in het verleden al eens kort over gehad hebben. Dat is de databank die op dit vandaag bestaat, of beter gezegd: het platform. U noemt het een misdaadpreventieplatform. Databanken die vandaag al publiek consulteerbaar zijn, kunnen via bepaalde algoritmes met elkaar gekruist worden, en geven een indicatie van mogelijk malafide activiteiten. We kennen daarvan voorbeelden in Vlaanderen. Antwerpen en Genk, en nog een aantal kleinere gemeenten – zelfs Kinrooi – mogen daarmee experimenteren. Dat is eigenlijk al niet meer correct: we mogen daar gebruik van maken. De term 'experimenteren' is het instrument oneer aandoen, want het is vandaag al effectief gebleken in een heel aantal concrete dossiers. Ik wilde daar eigenlijk nogmaals een lans voor breken, heel kort, naar aanleiding van deze vraag. Ik weet dat u dat ook wel genegen bent, en ermee aan de slag wilt gaan.

Vandaar mijn vraag: hoe ziet u dat, op korte, middellange of eventueel lange termijn? Wordt dit eventueel uitgerold in heel Vlaanderen, ter ondersteuning van de lokale besturen, en complementair aan het wetgevend werk dat zowel door u, op Vlaams niveau, als door uw collega's, op federaal niveau, wordt uitgerold rond het DIOB-kader?

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Ja, minister, die georganiseerde criminaliteit heeft echt een ontwrichtend karakter op onze steden en gemeenten. Ik denk inderdaad dat het niet alleen de bedoeling is om streng te straffen, maar natuurlijk ook om zoveel mogelijk te voorkomen dat die organisaties zich kunnen nestelen in een gemeente of in een stad. Daarin spelen de lokale besturen een belangrijke rol. Zij moeten alle informatie en alle instrumenten ter beschikking hebben, en natuurlijk een wettelijk kader, om die criminaliteit nog meer aan banden te kunnen leggen. De informatie-uitwisseling is van groot belang, zowel tussen de verschillende steden en gemeenten, en tussen de verschillende niveaus in dit land. Dat maakt het er niet gemakkelijker op. Het huidig kader volstaat niet in de strijd tegen de georganiseerde misdaad. Ik denk, minister, dat als de lokale besturen zich daarbij moeten beroepen op de openbaarheidswetgeving, dit niet echt een ideale situatie is. Ik steun dus, net als de collega, het uitwerken van een eenduidige regeling, én een bredere gegevensdeling in het kader van de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde criminaliteit.

Ik denk dat we ook moeten kijken hoe we tussen steden en gemeenten de goede praktijken kunnen uitwisselen. Dat betreft niet enkel de individuele cases, maar wel hoe we bepaalde problematieken nog beter kunnen gaan aanpakken. Collega Brouns sprak bijvoorbeeld daarnet over die carwashes, maar er zijn nog zoveel andere domeinen waar we tussen steden en gemeenten informatie en best practices kunnen uitwisselen om dat nog verder aan te pakken.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik wil nog heel kort antwoorden op de vraag van collega Brouns in verband met de bonafide tool. Op dit moment loopt er een overheidsopdracht om die tool in gebruik te nemen en ook te laten testen in een aantal steden en gemeenten. Ik hoop dat men hiermee binnenkort aan de slag kan gaan.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Dank, minister, voor uw antwoord en dank, collega De Vreese, voor de belangrijke aanvullingen. We zijn dezelfde mening toegedaan. We moeten op zoek, inderdaad, naar zoveel mogelijk instrumenten om die lokale besturen, die heel vaak als poortwachter dienen en op het eerste front opereren bij de voorkoming van de georganiseerde criminaliteit, nog meer tools en middelen te geven. Het wettelijk kader wordt gebouwd. We hebben het zonet over een interessant instrument gehad. Het is ook absoluut waar dat we de good practices op dat vlak nog veel meer moeten delen dan vandaag het geval is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over samenwerking tussen de Vlaamse inspectiediensten en de nood aan versterkte samenwerking rond bepaalde thema's – 1709 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): De samenwerking en informatiedoorstroming tussen inspectiediensten werd in verband met de fraude bij aannemers waarvan burgers slachtoffers zijn en grote financiële verliezen lijden in een recente Panoreportage duidelijk gemaakt. Pano heeft ons dat nogmaals aangetoond. Bovendien is deze – soms zelfs voortgezette en wederkerende – fraude en dit misbruik schadelijk voor de reputatie van de hele bouwsector. De bouwsector, met name de Bouwunie, doet trouwens zelf veel inspanningen om klanten goed te informeren. Het komt er dus op aan die enkele malafide bedrijven heel snel te kunnen detecteren.

Een doorgedreven samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de Vlaamse inspectiediensten onderling en tussen de Vlaamse en federale inspectiediensten dringen zich op. U hebt reeds een inventaris van de Vlaamse inspectiediensten tot stand gebracht. U kondigde ook de oprichting van een inspectieraad aan. Daarom, minister, heb ik een aantal vragen voor u.

Wat is het vervolgtraject in verband met de inventarisatie van de Vlaamse inspectiediensten? Eerder stelde u dat u ook van plan was om de oefening te maken om rond bepaalde thema's in het bijzonder de krachten van de inspectiediensten nog meer te bundelen. Hoe ver staat het daarmee en welke thema's zullen daarvoor prioritair naar voren worden geschoven? Kan het thema van bestrijding van fraude en misbruik in de bouwsector daar onderdeel van uitmaken?

In welke sectoren wordt er reeds samengewerkt met de federale inspectiediensten? Wordt er aan gedacht om die samenwerking nog verder uit te breiden?

Wat is de stand van zaken in verband met de inspectieraad?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u wel, collega Brouns. We zijn met een oefening bezig die ik opstart binnen het beleidsdomein Omgeving om daar de inspectiediensten die een gelijkaardige milieu-opdracht hebben op elkaar af te stemmen en beter te laten werken. Het gaat dan vooral over de natuurinspectie, milieu-inspectie, de inspecteurs bij de Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en ook bij de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Het is in eerste instantie de bedoeling om vooral daarnaar te kijken.

Ik wil ook gericht en krachtadiger kunnen optreden. Dat hebben we laatst nog gezien bij een bedrijf als 3M. Dat betekent dat we goed op de hoogte moeten zijn dat wat de éne inspectie doet ook linken heeft met de andere bevoegdheden. Er wordt de komende maanden een gefaseerd plan van aanpak uitgewerkt. Daarbij zal worden rekening gehouden met de aanbevelingen uit de forensische en systeemaudit van deze inspectiediensten, die we tegen eind maart 2022 zullen hebben. Daarna zullen we dan ook verder aan de slag gaan.

Daarnaast werken we ook aan een verbeterde informatie-uitwisseling door de uitbouw van het bestuurlijk sanctieregister. Dat wordt een digitaal handhavingsplatform dat de inspectiediensten toelaat om informatie te verkrijgen over elkaars optreden. Dat moet de samenwerking ten goede komen.

Wat de fraude in de bouwsector betreft gaat het voornamelijk over inbreuken op de federale regelgeving, zoals de vennootschapswetgeving, het faillissementsrecht enzovoort. Toch wil ik in dat verband opmerken dat er op dit ogenblik een overheidsopdracht loopt om in een proefproject een fraudedetectiesysteem ten behoeve van de lokale en Vlaamse overheid te ontwikkelen. Dat systeem moet informatie leveren om malafide ondernemingen te kunnen weren in het vergunnings- en subsidiebeleid van de Vlaamse overheid en de Vlaamse lokale besturen.

Wat de samenwerking van de Vlaamse met de federale inspectiediensten betreft, zijn er veel sectoren waarin er nu al op het vlak van handhaving wordt samengewerkt.

De samenwerking bestaat overwegend uit het samen uitvoeren van acties ter plaatse en het maken van technische vaststellingen, eventueel het samen verhoren of verlenen van technische expertise bij de verhoren, het uitwisselen van informatie uit dossiers tot het uitwisselen van processen-verbaal. Door heel wat diensten wordt ook bijstand van de lokale politie gevraagd. De samenwerking verloopt ofwel ad hoc ofwel op basis van samenwerkingsakkoorden. Sommige diensten maken ook deel uit van overlegvergaderingen met federale inspectie- en politiediensten, en/of overlegorganen met parketten en federale diensten.

Ik zal u schriftelijk een overzicht van de samenwerking tussen de Vlaamse inspectie en de federale overheidsdiensten bezorgen.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Ik dank u voor uw antwoord, minister. Het is belangrijk dat er goed wordt samengewerkt. Dat is vaak het geval. 'Goed samenwerken' klinkt altijd heel eenvoudig en vanzelfsprekend, maar helaas kunnen we op het vlak van de samenwerking van de inspectiediensten nog wat verbeteren. Er werd verwezen naar de concrete acties. De flexacties, zoals het Arrondissementeel Informatie- en Expertisecentrum (ARIEC) onder andere organiseert en waaraan ook de inspectiediensten vaak deelnemen, zijn op dat vlak een mooi voorbeeld. Dat zijn goede praktijken. In het verleden is de vaststelling heel vaak geweest dat ze niet beschikken over de inhoud van elkaars dossiers. Het digitale handhavingsplatform kan op dat vlak een heel belangrijk instrument zijn. Welke timing ziet u daar? Wanneer mogen we dat verwachten en kan dat verder worden geoperationaliseerd?

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Minister, ik wil even het woord nemen omdat collega Brouns sprak over prioritaire thema's. Ik maak me een beetje zorgen over de impact van de situatie in Oekraïne op vluchtelingen die hier toekomen in kwetsbare en precaire situaties. Vanmorgen verscheen er nog een artikelje over detacheringen van Oekraïense werknemers via Poolse firma's waarin er sprake is van uitbuiting van de kwetsbare situatie van die mensen. Ik vermoed dat er zich de komende dagen nog veel mensen zullen aanmelden. Dan is het prioritair en alle hensen aan denk voor alle inspectiediensten. Steden, gemeenten, het Vlaamse en federale niveau moeten de handen in elkaar slaan om een oogje in het zeil te houden dat die mensen goed terechtkomen. Denk maar aan huisjesmelkerij, uitbuiting, mensenhandel en dergelijke meer. Ik heb die controles altijd meegedaan met de dienst Vreemdelingenzaken en we hadden heel goede contacten met onze collega's.

Minister, de initiatieven die u zult nemen voor die informatie-uitwisseling zijn broodnodig. U levert met uw Vlaamse collega's goed werk op dat vlak, maar iedereen zal er de komende dagen en weken volop op moeten inzetten om die mensen zo goed mogelijk te beschermen tegen eventuele malafide criminele organisaties.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhair Demir: Collega Brouns, ik ben inderdaad nog vergeten te melden dat de oprichting van de Vlaamse Inspectieraad wordt voorzien in het ontwerp tot wijziging en aanvulling van het kaderdecreet bestuurlijke handhaving. De interkabinettenwerkgroepen (IKW's) daarover worden binnenkort opgestart binnen de regering. Het digitale platform wordt dit jaar verder opgezet. IT kost niet alleen geld, maar helaas ook tijd. Het zal ongeveer een jaar duren om het te bouwen en uit te werken en het ook uit te voeren. Dat staat dus ook op de planning.

En ik neem de opmerking van collega De Vreese ook mee.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Collega De Vreese, dank voor uw aanvullende en heel pertinente tussenkomst. Ik wil daar kort even op doorgaan, omdat we daar als lokale besturen ook mee geconfronteerd worden. We hebben ons uiterste best gedaan om ook oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne op te vangen. Tijdens de webinar van afgelopen zaterdag – en het zal waarschijnlijk morgen ook aan bod komen – is er door het departement en de minister van Wonen gezegd dat er op een bepaald moment zo'n enorme druk kan ontstaan dat men misschien wat meer door de vingers gaat zien wat betreft de woonkwaliteit. Gezondheid en veiligheid werden uiteraard wel vooropgesteld. Daar mag nooit aan getornd worden. Het moeten gezonde en veilige woningen zijn. Maar ik deel de mening dat we daar mogelijk in een spanningsveld komen, dat zorgen kan baren als we daar te ver in doorslaan.

Het is een interessant en terecht punt, dat zeker moet worden meegenomen in het debat, onder andere morgen. We moeten durven out of the box te denken wat betreft de opvang van vluchtelingen. Maar we moeten daarbij toch een aantal principes altijd voorop blijven stellen. Het mag niet ten koste gaan van de menswaardige behandeling en begeleiding van die mensen die het al zo moeilijk hebben en in zulke precaire situaties naar hier komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het afstemmen van strafbaarstellingen in de Vlaamse regelgeving – 1897 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Minister, op 2 februari 2022 keurde het Vlaams Parlement unaniem de strafverzwaring goed voor vergrijpen tegen de Dierenwelzijnswet. In dat verband zijn vergelijkingen gemaakt met andere overtredingen, waarbij de strafmaat dan al dan niet te hoog of te laag zou zijn in vergelijking met de Dierenwelzijnswet. Wat mij betreft, kunnen straffen voor dierenbeulen niet hoog genoeg zijn. Dat heb ik ook gezegd bij de behandeling van dat decreet. Wij zijn daar als Vooruit zeer duidelijk in.

Voortaan kan men voor misdrijven tegen dieren een gevangenisstraf van maximaal vijf jaar krijgen en een boete tot 100.000 euro, vermenigvuldigd met de opdecimen, met andere woorden maal acht. In het geval van recidive kan zelfs een gevangenisstraf van tien jaar uitgesproken worden. Op grond van inbreuken tegen de Dierenwelzijnswet kunnen inrichtingen tijdelijk of definitief gesloten worden. De rechtbank kan ook voor een langere periode het recht op het houden van dieren ontnemen.

Ik heb bij de behandeling van het decreet in de betrokken commissie dezelfde opmerking gemaakt. Het is goed dat de strafmaat verzwakt is, maar als je het vergelijkt met bepaalde andere feiten, bijvoorbeeld als het over kinderen of volwassenen gaat, stel je vast dat die overtredingen niet altijd in dezelfde mate bestraft worden. En het is belangrijk, zeker met de ambitie die u hebt om heel de handhaving en het justitiële gegeven zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen, dat de verschillende domeinen bekeken worden, om die straffen effectief beter op elkaar af te stemmen.

We konden vaststellen dat de Raad van State in zijn advies op het ontwerpdecreet waarschuwde voor willekeur en rechtsonzekerheid en mogelijke schendingen van het gelijkheids- en evenredigheidsbeginsel. Zo zijn de straffen voor dierenmishandeling momenteel zwaarder dan bijvoorbeeld voor kinderverwaarlozing. Dat is weliswaar een federale materie, waar wij zelf niets aan kunnen doen.

Maar er zijn een aantal zaken waar wij in Vlaanderen wel iets kunnen doen. Een aantal verschillen in strafmaat zijn het gevolg van de bevoegdheidsverdeling tussen het federaal niveau en de deelstaten en van de opeenvolgende staatshervormingen, maar ook binnen de Vlaamse bevoegdheden stellen we vast dat er nog heel wat werk is om de zaken op elkaar af te stemmen. Het zou een serieuze vooruitgang zijn als de strafmaten in alle Vlaamse decreten meer op elkaar zouden worden afgestemd.

Vandaar mijn vragen, minister:

Bent u het ermee eens dat er nood is aan meer coherentie en evenwicht in de strafmaten voor de verschillende categorieën van misdrijven? Waarom wel, of waarom niet?

Bent u bereid om binnen uw bevoegdheden, als minister bevoegd voor Justitie en Handhaving, – zeker met de ambitie die u op dat vlak hebt – werk te maken van meer coherentie in de strafmaten en een betere afstemming tussen de verschillende decreten?

Gaat u eventueel overleggen en afspraken maken met uw federale collega bevoegd voor Justitie, Vincent Van Quickenborne, om de strafmaten over de verschillende niveaus wat meer op elkaar af te stemmen?

In dezelfde context: bent u het ermee eens dat decreten periodiek zouden moeten worden geëvalueerd om, bijvoorbeeld, inconsistenties met andere regelgeving te remediëren? Welke initiatieven zult u daarvoor desgevallend nemen? Ik kijk uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel, collega Vandenhove. Het is inderdaad onze taak om een coherent handhavingsbeleid te promoten. De coherente inschaling van strafmaten over de Vlaamse decreten heen is daar één facet van, maar lang niet het enige. Via het stroomlijnen van de Vlaamse handhavingsregels probeer ik de voor handhaving bevoegde Vlaamse diensten zo veel mogelijk dezelfde juridische taal te doen spreken, op een moderne en begrijpelijke manier informatie te laten uitwisselen via een digitaal handhavingsplatform, en ook gewoon praktisch te doen samenwerken.

De basis voor dat alles wordt gelegd met het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving. Momenteel wordt dit in functie daarvan aangepast en aangevuld, en het ontwerp zal binnenkort besproken worden binnen de regering.

Wat de strafmaat betreft is er inderdaad weinig coherentie te vinden in de Vlaamse regelgeving. Ik denk dat het nuttig is dat ik, in mijn coördinerende rol als Vlaams minister van Justitie en Handhaving, en zonder mij daarbij te begeven op het bevoegdheidsterrein van mijn collega-ministers, een set van criteria bepaal, specifiek gericht op het bepalen van de strafmaat. Ik wil echter ook kijken naar de resultaten van de lopende hervorming van het federale Strafwetboek, dat zal voorzien in een systeem van opdeling en inschaling in strafniveaus, als ik het goed begrijp, waarna dan een set van criteria kunnen voorzien worden, maar dan toegepast op de inschaling van de Vlaamse regelgeving, zodat het een en ander wat op elkaar afgestemd is.

Een structurele evaluatie van Vlaamse regelgeving is, voor wat dit onderwerp betreft, zinvol nadat duidelijk is op basis van welke criteria die evaluatie moet verlopen.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Dank u wel, voor uw principieel antwoord, minister. U gaat eigenlijk akkoord met mijn analyse, en u zegt dat u daar, vanuit uw bevoegdheden, voor een stuk coördinerend aan wilt werken.

Ik zou nog bijkomend willen vragen: zet u daar een timing op? Ziet u daar eventueel ook werk voor het parlement? In bepaalde landen, waar regelmatig wetten geëvalueerd worden, stel je vast dat het parlement daar in een aantal gevallen ook een rol in krijgt. Dus wat is de timing, en in welke mate kan het parlement daarbij betrokken worden? Wat denkt u zelf van een regelmatige evaluatie van decreten? Ook dat gebeurt in bepaalde landen, en daaruit blijkt dat het de ideale gelegenheid is om tegenstrijdigheden, of elementen die intussen achterhaald zijn, uit die wetten te halen. Dat maakt het uiteindelijk voor de burger toch ook een stuk overzichtelijker.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Adeline Blancquaert aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de Europese Dag van het Slachtoffer – 2038 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, sinds 1990 is 22 februari de Europese Dag van het Slachtoffer. Op deze dag wordt er extra aandacht gegeven aan alle slachtoffers en meer bepaald ook aan de rechten van slachtoffers. Vorig jaar kondigde u op deze dag aan de Salduz-wet uit te breiden naar slachtoffers. In uw beleids- en begrotingstoelichting van 2022 deelde u mee dat de pilootprojecten hieromtrent nog in het najaar in Gent en Antwerpen zouden starten. Bij een positieve evaluatie na een jaar zou worden bekeken of en hoe dit project uitgerold kan worden naar de rest van Vlaanderen.

Sinds 2018 kunnen slachtoffers, hun naasten en getuigen terecht op de website www.slachtofferzorg.be voor informatie op juridisch, praktisch en emotioneel vlak. Deze website is nog volop in uitbouw en verschillende actoren zetelen dan ook in de redactieraad. Zo maakt het centrum algemeen welzijnswerk (CAW) samen met vertegenwoordigers van slachtofferonthaal van de justitiehuisen, het steunpunt Mens en Samenleving (SAM) en de afdelingen Justitiehuisen en Welzijn en Samenleving van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) deel uit van de redactieraad.

Ik heb volgende vragen voor u, minister:

Hoe verlopen de pilootprojecten momenteel?

Zijn er momenteel voldoende justitieassistenten om de dienst slachtofferonthaal te bemannen? Hoe zit het met de werklast voor deze justitieassistenten? Hebt u weet van klachten omtrent de werking van de dienst slachtofferonthaal?

Hoe verloopt de samenwerking tussen de diensten slachtofferonthaal en de zorgcentra na seksueel geweld? Welke knelpunten moeten mogelijk nog worden weg-gewerkt en welke initiatieven neemt u hiertoe?

Welke rol speelt u in de uitbouw van de website rond slachtofferzorg?

Bent u van mening dat de informatieverstrekking over het verloop van het onderzoek momenteel voldoende snel verloopt of zijn hier nog verbeteringen nodig?

Nam u ook dit jaar concrete initiatieven naar aanleiding van de Europese dag van het slachtoffer? Zo ja, dewelke?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Er zijn inderdaad heel wat uiteenlopende noden van slachtoffers. Dat vraagt capaciteit en het hangt ook af van de nood van het slachtoffer. Sommige slachtoffers hebben voldoende met een kort gesprek, andere slachtoffers hebben nood aan een langdurige begeleiding doorheen de hele gerechtelijke procedure.

In 2019 werkten de diensten slachtofferonthaal met een beperkte bezetting van 33 justitieassistenten slachtofferonthaal voor ruim 6000 nieuwe dossiers. Maar het aantal dossiers blijft stijgen. In 2020 werden er 6680 nieuwe dossiers opgestart en in 2021 zelfs 8400. Dat is een pak meer als we terugkijken naar waar we begonnen in 2019: van 6000 naar 8400. Het is, voor alle duidelijkheid, nooit goed om slachtoffer te zijn, maar als je slachtoffer wordt van een misdrijf, dan moeten we als overheid de beste dienstverlening kunnen aanbieden. Veel meer mensen vinden de toegang naar onze justitieassistenten en dat is positief. Daarom hebben we de afgelopen 2 jaar geïnvesteerd in de aanwerving van extra justitieassistenten. Zo werd de capaciteit met dubbel zoveel justitieassistenten verhoogd, namelijk met 17 vte's over alle justitiehuizen heen en zal ook het nieuwe personeelsplan de capaciteit verder verhogen.

Natuurlijk, kwantiteit is één ding, maar kwaliteit is ook heel belangrijk. Vandaar dat we ook kijken hoeveel klachten er binnenkomen, welke de klachten zijn, en wat we eraan kunnen doen. Het afgelopen jaar ging het om één klacht. Uiteraard wordt iedere melding of klacht over de werking van slachtofferonthaal serieus genomen en gaan we ermee aan de slag om de dienstverlening nog beter af te stemmen op de noden en verwachtingen, maar ook rekening te houden met de bezorgdheden.

Zoals u weet, zijn we ook begonnen met de slachtofferbevraging. We luisteren vooral naar de slachtoffers, maar ook naar advocaten en magistraten die de stem van de slachtoffers vaak vertegenwoordigen om die zo te kunnen meenemen in de bevraging. Voor de zomer verwacht ik de resultaten daarvan. De bevraging is momenteel bezig en er werden al meer dan tweehonderd slachtoffers bevraagd.

Een thema dat ook aan bod komt in de slachtofferbevraging is de informatieverstrekking aan het slachtoffer over het verloop van het onderzoek. Daarbij is het belangrijk te weten dat de justitieassistenten niet zelf kunnen beslissen welke informatie wanneer aan het slachtoffer kan worden doorgegeven. Het is de magistraat die beslist wanneer er welke informatie verstrekt kan worden. Dat is een federale bevoegdheid. Maar uiteraard proberen we vanuit onze bevoegdheid het maximale te doen om de slachtoffers zo goed mogelijk te helpen. Ik heb het verbeteren van de informatieverstrekking ook al aangekaart tijdens het overleg dat ik eind vorig jaar had met het College van procureurs-generaal. Daarnaast heb ik aan dat college ook gevraagd om een overzicht te maken van de wettelijke en reglementaire bepalingen die vastleggen wie wanneer slachtoffers moet verwittigen, want nu lopen er heel veel zaken fout. Het College van procureurs-generaal kon me niet vertellen welke dienst wie wanneer moet verwittigen. Onze vraag is om dat duidelijk in kaart te brengen zodat we op basis daarvan op een goede manier kunnen werken. We moeten er sowieso voor zorgen dat slachtoffers altijd op een juiste en correcte manier worden verwittigd als daders bijvoorbeeld uit de gevangenis komen. Twee weken geleden heb ik het College van procureurs-generaal nog opnieuw aangeschreven om daarover een stand van zaken te ontvangen. Ik wacht nog op hun antwoord.

U vraagt ook concreet naar de proefprojecten om voor slachtoffers in gratis juridische steun te voorzien. Ik wil even verduidelijken dat het hierbij niet gaat om een uitbreiding van de Salduz-wetgeving. Die wetgeving is een federale materie. Wat ik wil doen en waarover ik het heb in mijn beleidsnota, is dat de Vlaamse juridische eerstelijnsbijstand nauw wil samenwerken met de zorgcentra na seksueel geweld zodat slachtoffers indien ze dat wensen gratis een gesprek kunnen

hebben met een advocaat om bijvoorbeeld hun verhoor voor te bereiden, het te hebben over de gevolgen van het al dan niet indienen van een klacht of om andere juridische vragen te stellen.

De opstart van dit project heeft wat vertraging opgelopen door de afstemming met het kabinet-Schlitz dat bevoegd is voor die zorgcentra. Dat stond namelijk afkering tegen het proactief aanbieden van die juridische hulp waardoor er heel wat tijd is overgegaan om tot hetzelfde standpunt te komen. Intussen heb ik al de nodige voorbereidingen getroffen, zoals het uitwerken van een permanentiesysteem voor de advocaten, het uitwerken van een brochure, het maken van afspraken met het Bureau voor Juridische Bijstand dat pro-Deoadvocaten ter beschikking stelt en opleidt. De actoren op het terrein hebben deze maand nog een overleg om concrete praktische afspraken te maken en het project in de startblokken te zetten. Ik hoop dat we in de zomer het project eindelijk kunnen opstarten.

Verder stelt u ook een vraag over de website slachtofferzorg.be. Dat is vooral de bevoegdheid van het Departement WVG.

Voor de Europese Dag van het Slachtoffer hebben we een bewustmakingsactie gedaan rond de website van slachtofferhulp enerzijds en anderzijds rond de diensten slachtofferonthaal. Maar het is belangrijk om niet alleen op die dag, maar elke dag opnieuw het belang van onze diensten aan te halen bij zowel de slachtoffers als de magistratuur. Vorig jaar en ook dit jaar hebben we al verschillende keren aangekaart bij zowel de parketten als bij het College van procureurs-generaal dat onze diensten moeten worden betrokken bijvoorbeeld in het geval van zedenmisdrijven en van minderjarige daders. Als we kijken naar het aantal dossiers, heeft dat een effect gehad.

De Family Justice Centers en de ketenaanpak intrafamiliaal geweld hebben ook heel veel gezinnen begeleid. In 2021 werden er 26 procent meer gezinnen begeleid dan in 2020. En ten opzichte van 2019 werden zelfs 48 procent meer gezinnen begeleid.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Heel erg bedankt, minister, voor uw uitgebreide antwoord. Het is zeer positief dat er zeventien extra assistenten werden ingezet, want zoals u zei, hangt die dienstverlening volledig af van het soort hulp dat er nodig is, gaande van een kort gesprek tot een langdurige begeleiding.

Wij kijken alvast uit naar de resultaten van de slachtofferbevraging. U zei dat er momenteel reeds een tweehonderdtal slachtoffers werden bevraagd. Is er een bepaald doel van het aantal slachtoffers dat u wilt bereiken tegen het einde van de zomer, teneinde toch zoveel mogelijk mensen te kunnen horen en helpen?

U begon ook over de Salduz-wet. Nochtans gaf u op deze dag vorig jaar aan dat er wel een uitbreiding zou komen van die Salduz-wet, wat mij persoonlijk eigenlijk niet meer dan normaal lijkt. Het lijkt mij niet meer dan logisch dat slachtoffers in dergelijke verschrikkelijke situaties in de eerste plaats geholpen worden.

U haalde ook het federale niveau aan. Ik ben zelf van 1996, dus ik ben nog een jonkie in dit parlement, maar als we spreken over bepaalde wetten, en zeker als we het hebben over samenwerkingsakkoorden betreffende de behandeling en begeleiding van seksuele delinquenten, denk ik dat daar toch al heel wat jaren over zijn gegaan. In 1998 is er tussen de federale staat en de Vlaamse Gemeenschap een samenwerkingsakkoord ondertekend omtrent de behandeling en de begeleiding van seksuele delinquenten. Het samenwerkingsakkoord betreft een overeenkomst tussen justitie, gezondheidsbeleid en welzijn. Ik moet u dat ongetwijfeld niet vertellen. Het doel van dat akkoord is om de herhaling van het seksueel gewelddadige gedrag en de schade die erdoor toegebracht is aan de slachtoffers,

zoveel mogelijk te voorkomen. Daarbij wordt ervoor gekozen om daders van seksueel geweld te straffen en specifieke behandelingen aan te bieden. Dat samenwerkingsakkoord, minister, is nog steeds niet hernieuwd, noch aangepast. En dan spreek ik over 8 oktober 1998.

Minister, hebt u betreffende dit akkoord reeds concrete termijnen waarbinnen een evaluatie zal plaatsvinden? En op welke manier zal dat dan precies gebeuren? En smakelijk.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, ook van mijn kant smakelijk. Er moet af en toe ook eens gegeten worden. U hebt het de laatste dagen waarschijnlijk zeer druk.

Het is al van dag één dat u het slachtoffer centraal stelt, en meer dan terecht. Er is een soort van onevenwicht gekomen, toch zeker tussen slachtoffers en daders. Ook ik betreur enorm – dat is hier ook al herhaaldelijk gezegd in de commissie – dat de Salduz-wetgeving op federaal niveau ligt. Dat is gevraagd aan minister Van Quickenborne, maar jammer genoeg wil hij niet meegaan in de uitbreiding richting de slachtoffers. Ik zal dat ook blijven herhalen. Ik vind dat spijtig. Een verlaging van de inkomensgrens voor de slachtoffers voor een pro-Deadvocaat is naar mijn gevoel onvoldoende. Wij, en ook onze Kamerfractie, zullen blijven oproepen om dat toch te heroverwegen.

Ondertussen bent u bezig met uw bevraging van de slachtoffers, minister. Ik ben benieuwd welk resultaat dat zal geven en op welke manier we de slachtoffers dan nog beter zullen kunnen begeleiden. Als minister van Justitie maximaliseert u de bevoegdheden die u hebt. Ik zou absoluut willen oproepen tot een regionalisering van Justitie. U zou er een pak werk bij hebben, minister. Maar ik ben ervan overtuigd dat dat in zeer goede handen zou zijn.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel, collega's.

Mevrouw Blancquaert, we hebben een vijfhonderdtal slachtoffers aangeschreven. We zouden graag een duizendtal slachtoffers willen bereiken.

Wat de Salduz-wet betreft: slachtoffers moeten inderdaad dezelfde rechten krijgen als daders, maar dat zit op federaal niveau. Ik heb dat uiteraard al aangekaart bij de federale minister en gevraagd om die wetgeving uit te breiden.

Ik hoop dat hij daar alsnog op ingaat, zo niet moet er een parlementair initiatief genomen worden, en moet er een meerderheid gevonden worden op het niveau van het parlement. Ik vind het wel belangrijk dat slachtoffers dezelfde rechten krijgen. Ik ga daar dus niet op wachten. Ik doe maximaal wat ik kan doen binnen mijn eigen bevoegdheid aan de juridische eerstelijnsbijstand, om die zover mogelijk te trekken. Vandaar dat ik dat ook binnen breng in de zorgcentra na seksueel geweld.

Ik heb de evaluatie opgestart van het samenwerkingsakkoord rond de slachtofferzorg. Dat loopt nu. Het doel is om tegen eind mei vanuit de werkgroep van het terrein tot een tekst te komen, en om dit politiek verder te bespreken tegen de zomer, of na de zomer. Dat hangt ervan af wanneer we alles zullen hebben.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Bedank voor uw antwoord, minister. Misschien een kleine voetnoot: de 'smakelijk' was zeer oprecht bedoeld, want ik kan me voorstellen dat u het binnen uw functie zeer druk hebt. Ik hoor ook dat u ziek bent, dus ook van mijn kant oprechte beterschap gewenst.

Collega's, voor een keer treed ik toch collega De Vreese bij – ik zie haar al direct stralen – in haar opmerking over de pro-Deoadvocaten voor slachtoffers, en al zeker als het gaat over de verschuiving van bevoegdheden van Justitie richting Vlaanderen. Als het van mij afhangt, geldt dat uiteraard ook voor nog vele andere bevoegdheden. Als ik het zo hoor, collega De Vreese, dan gaan we nog zeer goed overeenkomen. U weet waar mijn bureau is, altijd welkom voor een koffie.

Minister, u vindt in ons alvast een bondgenoot om de rechten van de slachtoffers te blijven verdedigen en te ondersteunen. Nogmaals dank voor uw antwoord, en veel beterschap.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Wim Verheyden aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de toegenomen fraude met verkeersbelasting bij buitenlandse en handelsnummerplaten
– 1796 (2021-2022)**

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Verkeersbelasting wordt niet altijd betaald. Uit cijfers van de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) blijkt dat er steeds meer overtredingen worden vastgesteld met buitenlandse nummerplaten en handelaarsplaten. U zou dit jaar extra willen inzetten op gerichte controles, en dat is een goede zaak.

VLABEL voert nu reeds controles uit via camera's met automatische nummerplaatherkenning of Automatic Number Plate Recognition (ANPR). Zo worden mobiele ANPR-camera's, die alle nummerplaten van voorbijrijdende wagens screenen, naast drukke wegen geplaatst. Wanneer een nummerplaat herkend wordt van een voertuig waarvan de verkeersbelasting niet of niet op tijd betaald is, wordt de wagen en de bestuurder uit het verkeer gehaald. De wanbetaler moet de achterstallige belasting meteen betalen, anders riskeert hij zijn voertuig te moeten achterlaten. In 2021 voerde VLABEL in totaal 2,2 miljoen wegcontroles uit. Nooit eerder waren het er zo veel. Het percentage van bestuurders dat betrapt wordt lag op 0,6 procent. In vergelijking met enkele jaren geleden, toen het percentage overtredingen nog op 3 procent lag, is er 33 miljoen euro meer inkomsten aan verkeersfiscaliteit binnengekomen.

Uit de cijfers van 2021 blijkt dat het aantal overtredingen met de zogenaamde Z-platen sterk gestegen is. In 2019 was 7 procent van alle gecontroleerde Z-platen in overtreding, in 2021 ging het al om 20 procent.

Ook fraude met buitenlandse nummerplaten is gestegen tegenover 2019. Het aandeel overtredingen lag toen op 7 procent. Vorig jaar werd 11 procent overtredingen geregistreerd. Het gaat om mensen die in Vlaanderen gedomicilieerd zijn, maar toch met een auto met buitenlandse nummerplaat rondrijden. VLABEL wil nu inzetten op strenge en gerichte controles om de stijgende fraude aan te pakken. Zo wordt er bijvoorbeeld extra gecontroleerd bij bepaalde keuringsstations omdat daar veel voertuigen met een handelaarsplaat worden aangeboden.

Welke bijkomende instrumenten hebt u om naast de eerder vermelde middelen extra controles op fraude met verkeersbelasting uit te voeren?

In het kader van de lage-emissiezones (LEZ) in verschillende steden moeten automobilisten met buitenlandse nummerplaten zich laten registreren. Het inschakelen van de registratie in het kader van de LEZ's zou daarbij dan ook een nuttige

aanvulling zijn met betrekking tot de fraude met de verkeersbelasting. Bent u bereid om deze gegevens te gebruiken om deze fraude aan te pakken?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Mijnheer Verheyden, dank voor uw vragen. Laten we uit uw inleiding vooral het goede onthouden. Dat is dat we over het algemeen kunnen stellen dat de overgrote meerderheid van de mensen zich perfect aan de regels houdt en haar verkeersbelasting correct en tijdig betaalt. Ook al hebben we de voorbije jaren hen hier eigenlijk wat toe gedwongen door de versterkte en veelvuldige, zelfs dagelijkse controles die VLABEL uitvoert op onze Vlaamse wegen. Ik ben geen statisticus maar ik denk eigenlijk dat wat wij de jongste jaren gedaan hebben – sinds we de bevoegdheid van het federale niveau hebben gekregen – zou kunnen aantonen dat het verhogen van de pakkans mensen ertoe aanzet om zich meer aan de afspraken te houden. We hebben die pakkans ferm verhoogd.

VLABEL controleert met de hulp van technologische middelen en dat werpt duidelijk zijn vruchten af. U hebt de cijfers zelf aangehaald: nog slechts 0,6 procent van de gecontroleerde bestuurders is vandaag in overtreding. Voor de overname van de controles door VLABEL was dit 3 procent en meer. We hebben daar de laatste jaren goed werk gedaan. Maar uit verdere data-analyse moeten we vaststellen dat er specifieke categorieën zijn, waar het de voorbije twee jaar toch opnieuw de verkeerde kant uitgaat. Dan heb ik het concreet over twee types inbreuken: het niet correct gebruik van buitenlandse nummerplaten en van handelaarsplaten, ook wel garagistenplaten genoemd, of de zogenaamde Z-platen.

Ik denk trouwens dat het geen toeval is dat dit uitgerekend twee categorieën zijn die je er niet steeds kunt uithalen via ANPR-camera's, maar waar je vooral moet vertrouwen op de menselijke factor, dus het oog, en de ervaring van je controleurs die gericht potentiële overtreders uit het verkeer halen.

Daar zullen we nu versterkt op inzetten om ook voor die groep de pakkans aanzienlijk te verhogen en hen zo aan te moedigen zich aan de regels te houden.

Een voorbeeld van een dergelijke gerichte controleactie, is de recente controle in Asse waar ik zelf ook aanwezig was en die ik van dichtbij heb kunnen volgen. De locatie van de controle was niet toevallig: ze vond plaats nabij een keuringsstation omdat die locatie gekend is als een plaats waar veel voertuigen met een handelaarsplaat worden aangeboden. Een voertuig dat tweedehands wordt verkocht, moet immers vooraf worden gekeurd. Als de autohandelaars zorgen voor de keuring van de voertuigen, gebruiken ze vaak een commerciële nummerplaat om naar het keuringsstation te gaan. Dat is perfect mogelijk. Asse ligt ook in de ruime periferie van Brussel, waar onterecht gebruik van een buitenlandse nummerplaat meer wordt vastgesteld. Maar dat geldt eveneens voor andere steden.

Dat het nodig is om op die twee specifieke categorieën versterkt te controleren, bleek eens te meer uit de cijfers. Er werden die voormiddag 56 handelaars of Z-platen gecontroleerd van wie er 32 in overtreding waren. Dat is 57 procent. Daarnaast werden er ook 34 voertuigen met een buitenlandse nummerplaat gecontroleerd waarvan er 7 in overtreding waren. Dat is 20 procent.

Dat is maar één controlemoment op één specifieke locatie. Maar het is toch een duidelijke wake-upcall dat we die cijfers ernstig moeten nemen en dat hier nog werk aan de winkel is. Soortgelijke controles zullen de volgende maanden ook in andere Vlaamse regio's worden opgedreven. Ik ben benieuwd of de cijfers van de controleactie in Asse daarbij zullen worden bevestigd.

Uw tweede vraag maakte begin vorig jaar al het voorwerp uit van een verworpen resolutie van uw partijgenoten. We kunnen de gegevens van de LEZ's niet hanteren

voor het opsporen van fraude in de verkeersbelasting aangezien de persoonsgegevens van de titularis van de buitenlandse voertuigen niet door de steden worden bijgehouden. Voor hen zijn die gegevens niet vereist om het doel te realiseren, namelijk controleren of het voertuig voldoet aan de toegangscriteria van de LEZ. Dat maakt het dus onmogelijk om controles inzake verkeersbelasting uit te voeren op basis van de gegevens uit die databank.

Bovendien ben ik erg sceptisch over het verkrijgen van de noodzakelijke machtigingen inzake privacybescherming aangezien de bewaring en de verwerking van die persoonsgegevens niet noodzakelijk zijn voor de toepassing van de LEZ-regelgeving. Ik denk dat er veel collega's het met mij eens zullen zijn dat dat al snel aanvoelt als oneigenlijk gebruik en disproportioneel.

Het is nooit de bedoeling om heel zwaar te controleren, maar door het opdrijven van die pakkans zorgen we ervoor dat iedereen zich aan de regels houdt. Mensen die uit zichzelf hun belastingen correct betalen, moeten immers niet het slachtoffer zijn van mensen die ertussenuit proberen te glippen.

Ik durf echt te zeggen dat ik trots ben op VLABEL. Die heeft niet altijd de meest dankbare rol en ik ook niet. Het blijven belastingen, maar de manier waarop de dienst dat aanpakt, is heel technologisch hoogstaand en heel correct met de juiste expertise. Ik heb al twee keer zo'n controle van VLABEL op de baan meegemaakt. Dat is een beetje onze eigen Vlaamse politie, wat wel goed klinkt in mijn oren. De controle gebeurt altijd op een heel degelijke, vriendelijke en correcte manier. Dat mag ook eens gezegd worden. Daarenboven zouden we moeten kijken of we de dienst niet kunnen uitbreiden met andere opdrachten. Als dat de verkeersveiligheid en de eerlijkheid in de samenleving verhoogt, kan dat alleen maar een goede zaak zijn.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, ik denk dat we het grotendeels eens zijn. U feliciteert de mensen van VLABEL terecht. Ook wij wensen hen uitermate te feliciteren met het geleverde werk. We zien dat de pakkans verhoogt en dat er meer boetes worden geïnd. U zegt het zelf: we zitten nog altijd met een probleem met twee categorieën. We moeten alle mogelijke middelen zoeken om die tot de orde te roepen. U zegt het zelf: bij een controle was 57 procent van de handelaarsplaten in overtreding en 20 procent van de buitenlandse platen. Dat is toch niet niets. Dat betekent dat de Vlaamse overheid heel wat financiële middelen misloopt en die kan ze zeker en vast gebruiken. Ze heeft heel veel uitgaven door de coronacrisis en nu is er de vluchtelingencrisis. Dat vergt middelen. De Vlaamse Regering heeft middelen nodig. De overgrote meerderheid van de mensen betaalt correct, maar we moeten ervoor zorgen dat we alles op alles zetten om ook die groep tot de orde te roepen.

In die zin vind ik het bijzonder jammer dat, wanneer wij vragen om de gegevens van de LEZ's te gebruiken om de pakkans te verhogen, men zegt dat dat er eigenlijk niet toe doet, aangezien het doel is om de LEZ's te controleren, en niet om speciaal daarop te gaan controleren. Eigenlijk kunnen we twee vliegen in één klap slaan. Als we die gegevens gebruiken, zullen er heel wat meer mensen met een buitenlandse nummerplaat en mensen met een Z-plaat tegen de lamp lopen en effectief gedwongen worden om correct de betaling in de belasting uit te voeren. Ik vind het jammer dat men daar niet op inzet.

Ik zou u willen vragen om toch eens te bekijken wat de mogelijkheden zijn om die gegevens te gaan gebruiken. Met deze uitleg denk ik dat heel veel Vlamingen terecht verolgen zullen zijn over het feit dat zij wel correct hun belastingen betalen en ook nog eens de kans hebben om tegen de lamp te lopen in de LEZ, terwijl er een aantal mensen zijn die er echt de kantjes aflopen. Wij pleiten er nogmaals voor om te bekijken of die gegevens toch kunnen worden gebruikt. Ik denk dat er mogelijkheden zijn om te voldoen aan de privacywetgeving.

Op dat vlak is er dus nog werk aan de winkel en kan men toch wel een tandje bij steken, zodanig dat die twee categorieën tot de orde worden geroepen.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Voor dat tweede heb ik al gezegd dat er een privacyprobleem is.

Wat het eerste betreft, begrijp ik voor alle duidelijkheid helemaal uw punt, mijnheer Verheyden. De middelen hebben we natuurlijk nodig bij de Vlaamse overheid, begrotingsgewijs. Wees maar zeker. Maar dat maakt niet het grote verschil. Voor mij is dit echt een vorm van rechtvaardigheid. En u onderlijnt dat ook, dus ik spreek u zeker niet tegen. Maar het gaat voornamelijk daarom: die controles moeten zorgen dat iedereen op een gelijke manier behandeld wordt. Ik denk dat jullie allemaal het bijzonder erg vinden dat sommige mensen altijd maar mooi betalen en doen wat ze moeten doen en dat anderen ertussenuit proberen te glippen. Dat kan gewoon niet. Dat is het voornaamste om aan te pakken.

We hebben die middelen evengoed nodig, maar dat is een heel kleine dingetje in de grotere cijfers waar we dan over spreken.

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): Minister, we zijn het daarmee volledig eens. Natuurlijk gaat het over rechtvaardigheid. Het gaat over eerlijkheid. En daarom denk ik dat we er wel degelijk een punt van moeten maken om dat toch eens te bekijken. Ik hoop dat u dat ook zult doen en dat u dat met uw collega's zult bekijken en het zult aftoetsen bij de steden en gemeenten. Als we de gegevens van de LEZ's toch zouden kunnen inzetten, denk ik dat we een nog veel groter percentage aan inkomsten zullen binnenhalen en dat we veel rechtvaardiger kunnen zijn dan nu het geval is. Ik hoop dat u bereid bent om dat te bekijken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Hannelore Goeman aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het achterpoortje in de erfbelastingen voor familiale vennootschappen

– 1835 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Björn Rzoska aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de fiscale gunstregimes bij de successie en schenking van (privaat) vastgoed van familiebedrijven

– 1884 (2021-2022)

VRAAG OM UITLEG van Koen Van den Heuvel aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het gunsttarief in de erfbelasting voor overdrachten van familiale ondernemingen en vennootschappen

– 2009 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Voorzitter, collega's, minister, wij denken dat erfbelasting op zich een efficiënte en rechtvaardige belasting kan zijn, maar niet zoals ze vandaag werkt. Want steeds maar weer blijkt dat de middenklasse vaak

de volle pot betaalt, terwijl vermogenden de erfbelasting eigenlijk gewoon ontwijken. Wij denken dat de uitholling van het gunstregime voor familiale ondernemingen, zoals dat vandaag bestaat, daar ook een goed voorbeeld van is.

Een recent arrest van het hof van beroep van Gent maakt duidelijk dat de Vlaamse schatkist door dat achterpoortje in de wet op de erfbelasting vele miljoenen euro's aan successierechten misloopt. De wetgeving laat momenteel immers toe dat familiale vennootschappen gebruik kunnen maken van het gunsttarief van 3 procent voor de erfbelasting. Maar voor wie niet in aanmerking komt voor dat gunsttarief, kunnen de successierechten oplopen tot 27 procent.

Pro memorie: dat hele fiscale gunstregime was in het leven geroepen om de continuïteit van familiebedrijven te vrijwaren. Daar hebben wij alle begrip voor. De bedoeling van de decreetgever destijds was om de activa van familiebedrijven tegen een gunstig tarief te laten overgaan op de volgende generatie, maar natuurlijk niet om privaat vastgoed in eigendom van de vennootschap ook onder dat gunstregime van 3 procent over te dragen.

Dat staat ook heel duidelijk in de memorie van toelichting van het decreet waarin dat is goedgekeurd. Nochtans is het precies dat wat vandaag onder aandeelhouders met een familiale vennootschap blijkt te gebeuren: ook privéwoningen, buitenverblijven aan zee en de, soms talrijke, verhuureigendommen die in die vennootschap worden ondergebracht, worden nagelaten aan het gunsttarief van 3 procent.

Volgens fiscale experts is de Vlaamse overheid, en de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) in het bijzonder, zich al enkele jaren bewust van dat achterpoortje in de wetgeving. In de Vlaamse Codex Fiscaliteit staat op dit moment een weerlegbaar vermoeden dat er sprake moet zijn van een reële economische activiteit om van het gunstregime te kunnen genieten. Indien meer dan 50 procent van de actieven van de vennootschap uit onroerende goederen bestaat, wordt dat niet geacht het geval te zijn. Die weerlegbaarheid wordt door fiscale advocaten gebruikt om het begrip 'reële economische activiteit' steeds verder uit te hollen, tegen het standpunt van VLABEL in trouwens.

Zo komen we bij de absurde situatie dat er meer dan 3 miljoen aan vastgoed kan worden geërfd aan een gunsttarief van 3 procent, omdat een vennootschap ook een slagerij bevat. Ook al is de waarde van het vastgoed ver boven de 50 procent van de totale actieven.

De rechtbank oordeelde twee jaar geleden immers al in eerste aanleg dat bij familiale vennootschappen het volledige patrimonium, dus ook het privaat vermogen, volgens de huidige regels in aanmerking komt voor het gunsttarief. Vorige zomer werd deze zienswijze bevestigd door het hof van beroep. Dat is dus de lezing van de rechtbank, op basis van de huidige wetgeving natuurlijk.

De vraag stelt zich of er, naast een volstrekt onrechtvaardig voordeel, ook geen sprake is van discriminatie ten opzichte van andere ondernemingen. Voor zelfstandigen met een eenmanszaak zijn onroerende goederen die hoofdzakelijk voor bewoning zijn bestemd immers wel duidelijk bij wet voor het gunstregime uitgesloten.

Er is dus een uitspraak van de rechtbank, maar als je fiscale experts daarover aanspreekt, dan zeggen zij dat het achterpoortje, dat toelaat om ook privaat vermogen in de vennootschap aan 3 procent te laten overerven, moet worden gesloten om dergelijke anomalieën ongedaan te maken.

Vandaar mijn vragen aan u, minister:

Wat is uw reactie op het vastgestelde achterpoortje in het gunstregime voor familiale vennootschappen in de erfbelasting? Hoelang bent u al op de hoogte van dit probleem?

Deelt u de mening dat hier sprake is van discriminatie, of minstens een onrechtvaardig voordeel ten opzichte van andere burgers die wel aan een normaal belastingtarief worden onderworpen bij overerving?

Mijn derde en belangrijkste vraag: gaat u stappen ondernemen om die ongelijke behandeling ongedaan te maken? Bent u bereid om het decreet te herschrijven zodat het gunsttarief verloren gaat wanneer er privaat vastgoed in de vennootschap zit, en er daarover bij de rechtbanken geen enkel misverstand meer kan bestaan?

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, mijn vraag is eigenlijk zo goed als dezelfde als die van collega Goeman, dus ik ga de historiek niet helemaal schetsen. Zij heeft toegelicht waar het gunstregime over gaat, zowel bij vererving – maar ook bij schenking, dacht ik – van privévastgoed dat eigenlijk in een familiebedrijf of een familieonderneming zit.

Ik verwijs in mijn vraag ook naar de zogenaamde 'loophole' die toch naar boven is gekomen in de Vlaamse Codex Fiscaliteit, en waarover de rechtbank in twee vonnissen heel duidelijk een standpunt heeft ingenomen. Het eerste vonnis gaat eigenlijk al een stuk terug in de tijd. We zien daar aan de ene kant dat de rechtbank een aantal dingen vaststelt, en dat aan de andere kant VLABEL in zijn eigen omzendbrief betreffende de interpretatie van de regelgeving heel duidelijk een andere richting uitgaat. Maar, zoals collega Goeman heeft geschetst, is dat een richting die op dit moment geen stand houdt voor een rechtbank. De zaak wordt op dit moment behandeld in beroep, maar het tussentijdse vonnis is op dat vlak ook haarscherp, en geeft eigenlijk ook aan wat het probleem is. Het is duidelijk dat er een aantal slordigheden in het decreet zitten, inzake de definiëring van private activa. Daarbij valt ook op dat de invulling van het begrip 'reële economische activiteit' problemen oplevert.

De bal is wat aan het rollen gegaan door een artikel in Het Laatste Nieuws, dat u vermoedelijk ook wel hebt gezien. Volgens de journalist zou de Vlaamse overheid vele miljoenen euro's mislopen, door die loophole in de wetgeving.

Mijn vragen liggen in het verlengde van die van collega Goeman.

Erkent u dat er een loophole in de Vlaamse Codex Fiscaliteit zit, die zorgt voor een ernstige scheeftrekking in de gunstregeling voor familiebedrijven bij een schenking of successie?

Bent u van plan om de Vlaamse Codex Fiscaliteit aan te passen om ervoor te zorgen dat de gunstregimes – zoals indertijd bedoeld door de decreetgever – waterdicht worden? Zo ja, wat bent u concreet van plan en op welke termijn? Zo neen, waarom niet?

Hoeveel inkomsten is de Vlaamse overheid al misgelopen doordat ook privaat vastgoed via een familiaal bedrijf – een onderneming en een vennootschap – aan gunstregimes is vererfd of geschonken?

In het rapport dat het domein Financiën en Begroting in het kader van de Vlaamse Brede Heroverweging (VBH) afleverde, is er ook gekeken naar de budgettaire impact van de fiscale begunstiging van familiebedrijven bij de erf- en schenkbelasting. De impact wordt in dat rapport van 2020 geraamd op 101,6 miljoen euro. Er staat in het rapport dat er beslist wordt tot een – en ik citeer letterlijk – "verdere analyse". Kunt u aangeven uit wat de verdere analyse concreet bestaat? Wat is de stand van zaken inzake de analyse?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Ik kan heel kort zijn. Met de toelichtingen van collega's Goeman en Rzoska, en de nuances en toevoegingen van collega Rzoska, is de vraag helemaal rond. Ik ga niet in herhaling vallen. Ik kijk ook uit naar de budgettaire impact. Dat voegde collega Rzoska nog toe aan de vragen van collega Goeman.

Hoe staat u tegenover die discriminatie tussen familiale ondernemingen enerzijds en eenmanszaken anderzijds? Dat werd ook door het Hof van Beroep gesignaleerd.

Tot slot kijken we uit naar uw voorstellen om goede handvaten te geven om dergelijke zaken uit de wereld te helpen.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank voor de vragen, collega's Goeman, Rzoska en Van den Heuvel. Ze zijn gelijklopend, allemaal op dezelfde artikels gebaseerd. Ik zal ze ook samen behandelen.

De maatregelen die het mogelijk maken om een familiebedrijf op een fiscaalvriendelijke manier over te dragen zijn gericht op het voortbestaan van onze familiebedrijven en het behoud van een duurzame tewerkstelling. Dat komt in mijn antwoord regelmatig naar voren want die achtergrond mogen we echt wel niet vergeten. De analyse die gemaakt wordt, is wat ze is, maar de initiële doelstelling is het behoud van die tewerkstelling bij onze kmo's.

Sinds 1 januari 2012 is voor de overdracht van de familiale onderneming of vennootschap voorzien in een vrijstelling van schenkbelasting en een verlaagd en vlak tarief van 3 of 7 procent erfbelasting. Ik wil heel duidelijk benadrukken dat de reden voor het invoeren en bestaan van deze maatregel het behoud van de tewerkstelling was én is. Als het Vlaamse Gewest zijn we hierin niet alleen. Uit een studie over de erfbelasting bij 22 OESO-landen blijkt dat 16 daarvan het een of ander gunstregime hebben voor de overdracht van een familiebedrijf.

Bij de invoering is er uitdrukkelijk voor geopteerd om enkel familiale vennootschappen in aanmerking te nemen, of met andere woorden kmo-familiebedrijven, waar we er veel van hebben in Vlaanderen en die een motor van onze economie en tewerkstelling zijn. Het is niet de bedoeling dat bijvoorbeeld patrimoniumvennootschappen en managementvennootschappen van de gunstmaatregel zouden genieten. Dat werd expliciet weergegeven in de memorie van toelichting. Daarom zijn er aan de fiscaal gunstige behandeling ook een aantal voorwaarden verbonden. Dat is ook het geval bij gelijkaardige regelingen in andere landen.

In het Vlaamse Gewest is een belangrijke voorwaarde dat de vennootschap zelf, of via een dochtervennootschap, op het ogenblik van de schenking of het overlijden effectief een reële economische activiteit heeft. Hiermee willen we onder andere vermijden dat vennootschappen waarin personen hun privaat patrimonium onderbrengen van de gunstregeling kunnen genieten, met als doel dit onder fiscaal gunstige omstandigheden over te dragen aan de volgende generatie. In een ideale wereld moeten er geen criteria zijn en is dat allemaal duidelijk, in realiteit daarentegen moeten we de intenties in een sluitende wetgeving gieten, wat – zeker voor een complexe materie als deze – niet altijd eenvoudig is.

Om dit te beoordelen werken we dus met een, weliswaar weerlegbaar, wettelijk vermoeden. Er is geen reële economische activiteit indien twee parameters in de jaarrekening cumulatief voldaan zijn. Indien de terreinen en gebouwen meer bedragen dan 50 procent van het actief én indien tegelijk de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen niet meer bedragen dan 1,5 procent van het totale actief, wordt de vennootschap uitgesloten van het gunstregime.

Zoals gezegd krijgt de belastingplichtige wel de kans om het vermoeden te weerleggen, door te bewijzen dat de vennootschap, ondanks een tekort aan personeel in combinatie met een overmatig bezit van vastgoed, toch een reële economische activiteit uitoefent.

Wat betreft dat tegenbewijs handelt mijn administratie conform de administratieve rondzendbrief van 15 december 2015. Daarin wordt bepaald dat de belastingplichtige het tegenbewijs kan leveren door aan te tonen dat elk onroerend goed in de vennootschap wordt aangewend voor de exploitatie van de eigen economische activiteit. Dat heeft als gevolg dat slechts één niet bedrijfsgerelateerd onroerend goed in de vennootschap de toepassing van de gunstmaatregel verhindert.

Wat zijn nu de gerechtelijke beslissingen die recent werden genomen met betrekking tot die problematiek? In een vonnis van 4 februari 2020 heeft de rechtbank van eerste aanleg in Gent geoordeeld dat die bepaling van de rondzendbrief een te strenge interpretatie van de wetgeving is. Bij de beoordeling van het tegenbewijs doet enkel het bestaan van een reële economische activiteit ter zake. Het al dan niet aanwezig zijn van privaat vastgoed mag door mijn administratie niet langer in aanmerking worden genomen.

Concreet betekent die uitspraak in eerste aanleg dat voor vennootschappen met een gemengde activiteit het bestaan van een vastgoedactiviteit naast een operationele activiteit de toepassing van het gunstregime niet meer automatisch zal uitsluiten.

Tegen dat vonnis werd hoger beroep ingesteld. U weet dat ik als minister overlopende gerechtelijke procedures in deze commissie geen verdere toelichting kan geven, maar ik kan wel meegeven dat er nog geen eindarrest werd geveld. Het laatste woord daarover is dus nog niet gezegd en geschreven.

Dat neemt niet weg dat er in tussentijd niet werd stilgezeten. VLABEL heeft het decreet uit 2011, dat het gunstregime voor familiebedrijven hervormde, al grondig onder de loep genomen. Daarbij werden de pijnpunten opgelijst en concrete voorstellen om daarop in te spelen liggen op tafel, zodat snel kan worden bijgestuurd indien nodig. Maar het lijkt me niet opportuun om daar nu al over te communiceren. Dergelijke voorstellen dreigen dan al snel een eigen leven te gaan leiden.

Zoals u weet, nam ook de projectgroep Financiën en Begroting van de VBH de fiscale begunstiging van de familiale bedrijven onder de loep. Er zijn bedenkingen geformuleerd bij de effectiviteit en de efficiëntie. Omdat de projectgroep voorstelde om een verdere analyse, een zogenaamde uitgaventoetsing, te lanceren, zal het Departement Financiën en Begroting nog een bijkomend onderzoek opstarten. We hadden jullie vragen in die zin ook naar aanleiding van de VBH verwacht. Dat onderzoek kan inzicht verschaffen of de beoogde continuïteit en rendabiliteit van de familieondernemingen duurzaam worden gerealiseerd, namelijk de effectiviteit van de maatregel, en of via alternatieven hetzelfde resultaat kan worden bereikt, dus of dat de meest efficiënte maatregel is.

Jaarlijks vallen tweehonderd nalatenschappen onder de gunstmaatregel. Voor meer details verwijs ik naar de vele schriftelijke vragen over dat onderwerp. De geraamde fiscale uitgaven zijn terug te vinden in de middelenbegroting.

Begrijp me goed, collega's. Onze familiale ondernemingen en vennootschappen zijn mede steunpilaren van onze Vlaamse economie en welvaart. Ik ben dan ook voorstander van een fiscaalvriendelijke overdracht zodat de continuïteit en werkgelegenheid maximaal kan worden gewaarborgd. Ik blijf achter de intentie van die regeling staan. Ik heb ook niemand van jullie daaraan horen twijfelen. Maar ongeacht de goede bedoelingen moeten we ook de realiteit onder ogen zien. Als de realiteit inhoudt dat bepaalde zaken niet-bedoelde gevolgen hebben, moeten we dat herbekijken.

Ik wil erop wijzen dat dit heel complexe materie is, hoewel dat soms anders wordt voorgesteld. Ik opteer voor grondige, goed doordachte ingrepen en zal me niet laten leiden door de waan van de dag. Als we wijzigingen doorvoeren, zal ik dat ook altijd doen met de initiële idee van de maatregel in het achterhoofd, namelijk het behoud van werkgelegenheid en verankering van de familiale ondernemingen in Vlaanderen.

Rekening houdend met het feit dat op dit ogenblik de procedure nog hangende is voor het Hof van Beroep, en ook nog niet alle rechtsmiddelen werden uitgeput, wil ik benadrukken dat er gepast zal worden ingegrepen wanneer blijkt dat de bestaande regelgeving oneigenlijk gebruikt wordt.

Laten we dus eerst de gerechtelijke eindbeslissing afwachten. Er zijn verschillende mogelijkheden, die we ook al bekijken. We bereiden ons voor en we zullen de meest geschikte in aanmerking nemen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Ik dank u voor uw antwoord, minister, maar ik ben toch wat teleurgesteld. U hebt gewoon de situatie op dit moment samengevat. Je kunt alleen maar gebruikmaken van dat gunstregime als er bewijs van reële economische activiteit. Er staat op dit moment gestipuleerd dat niet meer dan 50 procent van de activa in vastgoed mag zitten. De rondzendbrief van VLABEL is wat hij is, maar een aantal uitspraken van de rechtbank zegt dat de wetgeving niet duidelijk genoeg is in de toepassing van het principe van reële economische activiteit. Daardoor zit in de praktijk privévastgoed, zoals buitenverblijven en verhuureigendommen, in die familiale vennootschappen en dat wordt overgeërfd tegen 3 procent, terwijl de rest van de werkende Vlamingen tot 27 procent moet betalen als er vastgoed wordt overgeërfd.

Dat vind ik op geen enkele manier eerlijk. Ik wil nog eens in de verf zetten dat wij helemaal meegaan in dat idee dat er continuïteit moet zijn in de bedrijfsvoering. Het idee dat er een gunstregime is voor de overerving van familiebedrijven, daar staan wij achter. Dat gaat inderdaad over een slager die zijn zaak wil overlaten aan zijn zoon. Maar ik zie niet in wat zijn appartement in Antwerpen of aan de zee of in Marbella te maken heeft met zijn slagerij, terwijl de rest dus wel gewoon de volle pot betaalt.

Er wordt gewoon vastgesteld dat dat systeem vandaag al wordt gebruikt als een systeem voor fiscale optimalisatie door mensen die slim genoeg zijn om zich daar zo op te organiseren. Dat is echt niet de bedoeling, denk ik. Ik begrijp ook niet waarom u wilt wachten op de uitspraak van de rechtbank om in te grijpen. Het is duidelijk dat er een probleem is op het niveau van de wetgeving. Die is niet sluitend genoeg en ook niet duidelijk genoeg om de toets van een rechtbank te doorstaan. Ik wil u toch nog eens vragen waarom u wacht en of u niet sneller wilt gaan om met een nieuw wetgevend initiatief te komen om de 'loophole' zoals die vandaag bestaat, te sluiten, zodat ook duidelijk is wat wordt bedoeld met reële economische activiteiten.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, laat mij beginnen met heel duidelijk te stellen – want u hebt dat ondertussen drie of vier keer herhaald – dat ook wij het heel belangrijk vinden dat als familiebedrijven in Vlaanderen, die inderdaad de ruggengraat van onze economie vormen, worden doorgegeven via vererving of schenking, dat tegen een fiscaal gunstig regime moet gaan, omdat het van belang is dat die bedrijven actief blijven. Laat daar dus geen misverstanden over bestaan. Ik denk dat iedereen in deze commissie dat onderschrijft.

Ik vind het wel opvallend, net als collega Goeman, dat we weten dat er een 'loophole' in die fiscaliteit zit en dat we toch niet ingrijpen. Want het zijn niet enkel de rechtbanken die daar al een aantal uitspraken over hebben gedaan. Het eindvonnis van het

hof van beroep is er nog niet, dat weet ik ook wel. Maar u moet de fiscale publicaties maar eens bekijken, die u vermoedelijk ook wel op uw kabinet hebt, waarin fiscale specialisten allerhande adviezen geven aan bijvoorbeeld mensen met een familiale onderneming, om het te optimaliseren en ook ander vastgoed binnen te brengen, om op die manier bij een schenking naar een gunstregime te kunnen gaan.

Dus als zowel specialisten als de eerste uitspraak van een rechtbank en nu ook een tussentijds vonnis, allemaal in dezelfde richting wijzen, begrijp ik ook niet goed waarom we wachten om de wetgeving beter te maken en te verhelderen, en vooral ook om VLABEL de middelen te geven om het af te dwingen. Zij zijn ook twee keer in beroep gegaan tegen de vonnissen die gevelde zijn. Dat betekent dat uw eigen administratie op dit moment voelt dat ze niet alle instrumenten tot haar beschikking heeft om die wetgeving, die oneigenlijk wordt gebruikt, af te dwingen. Ik begrijp dus niet goed waarom we echt zitten te wachten tot op het laatste punt. Ik hoor graag uw antwoord.

Als je die wetgeving gaat bekijken, zie je dat daar inderdaad een aantal dingen moeten worden verduidelijkt. Dan zou ik zeggen: komaan, laat ons dat verduidelijken. Laat ons ervoor zorgen dat het helder wordt en dat VLABEL ook een helder instrument heeft om de dingen af te dwingen die de decreetgever in dezen ook bedoeld heeft.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Dank u wel voor uw antwoord, minister.

Ten eerste wil ik, net als mijn collega's, stellen dat er een heel brede consensus is over het feit dat de continuïteit in de bedrijfsvoering van onze Vlaamse kmo's gewaarborgd moet blijven, net als in vele andere landen. Dat is een heel goede maatregel, die niemand ter discussie stelt, en wij dus ook niet, voor alle duidelijkheid. De kmo's zijn de ruggengraat van onze Vlaamse economie. Dat is een principe waar we allemaal achter staan. Maar als we dat principe in stand willen houden, is het goed dat dat ook helder wordt geformuleerd. En dan is het natuurlijk wat minder begrijpelijk dat er een zekere discriminatie bestaat, niet alleen ten opzichte van de gewone mensen, maar ook binnen de Vlaamse economische wereld. Er is daar ook al een verschil, zoals het hof van beroep heeft gezegd, tussen zelfstandigen met een eenmanszaak en familiale ondernemingen. Dat is ook niet prettig.

Het komt niet overeen met uw stijl, die ik al jaren ken, van een daadkrachtig iemand te zijn, en dan nu te zeggen 'ik wacht af wat de rechtbank gaat zeggen'. VLABEL gaat in beroep tegen die uitspraken van de rechtbank. Daar is dus discussie over. Ik denk dat iedereen merkt dat het voor een groot stuk, om niet te zeggen helemaal, kan worden opgelost wanneer er een initiatief wordt genomen, en wanneer dit verduidelijkt wordt in een decreetwijziging. Ik zie dus niet goed waarom we eigenlijk wachten om dat te doen. Minister, het strookt niet met uw stijl van daadkracht om nu te zeggen 'ik wacht op een uitspraak van de rechtbank'.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank u wel, collega's. Eerst en vooral: we delen die doelstelling, dat heb ik voor alle duidelijkheid ook bevestigd in mijn antwoord. Ik heb verschillende keren gezegd dat we die delen. Ik heb niet gehoord dat jullie daarop willen afdingen, op die doelstelling om familiale ondernemingen dat voordeel te geven.

Ten tweede: dank u wel, mijnheer Van den Heuvel, dat ik die stijl zou hebben. Dat is ook zo, maar ik wil ook correct zijn. Ik heb duidelijk aangegeven dat we ermee bezig zijn, en dat er opties op tafel liggen. Maar we zijn inderdaad eerst aan het kijken om een correcte, sluitende regeling te hebben. Daarom is het volgens mij

beter om het arrest af te wachten. Dat zal waarschijnlijk binnenkort komen. Trouwens, we zijn er ook al mee bezig. Het was al aangegeven in de VBH. Het is al sinds toen dat we aan het kijken zijn, en aan het nadenken, wat we ermee zouden doen. We volgen het traject bij de rechtbank ook op. Voor jullie is het pas in gang geschooten toen het in de krant stond, maar wij waren er op dat moment al naar aan het kijken. Ik ben helemaal voor die stijl van daadkracht, maar het moet natuurlijk ook goed en sluitend zijn. Daarvoor moeten we een regeling hebben die de twee schijnbare tegenstellingen verzoent. We willen een voordeel geven aan die ondernemingen die effectief een economische activiteit hebben. Die willen we vrijwaren, en tegen een gunsttarief laten vererven. We willen ook uitsluiten dat er mensen zijn die er misbruik van maken. We willen de loophole, zoals jullie het noemen, sluiten. Dat moet niet alleen snel gebeuren, maar het moet ook sluitend zijn.

Dat is waar we de komende weken en maanden aan moeten werken, om dat rond te krijgen. Daar gaan jullie dit jaar zeker nog over horen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Minister, ik kan alleen maar vaststellen dat niemand goed begrijpt waarom u wilt wachten op de uitspraken van de rechtbank. Wij zijn benieuwd naar de timing wanneer u met uw eigen voorstellen zult komen. U kunt me toch niet kwalijk nemen dat ik de indruk krijg dat het u niet genoeg interesseert om in actie te schieten. Ik krijg het vermoeden dat het de Vlaamse Regering is die vooral wakker ligt van mensen die al veel hebben, en die door erfenis altijd meer krijgen, meer dan van de echte hardwerkende Vlamingen, die hard moeten werken voor elke euro, om gewoon rond te komen. Iedereen weet dat je vandaag met gewoon werken helaas allang niet meer rijk wordt.

Ik kan maar herhalen: 'ja' voor een gunstregime voor familiebedrijven. Maar van het ogenblik dat het gebruikt wordt als een instrument voor fiscale optimalisatie, dat dan ook nog eens ten koste gaat van de samenleving, dan zeggen wij 'neen'. Inderdaad, zoals de heer Rzoska zei – ik heb ook gehoord wat er in de VBH stond – , dat kost ons ettelijke miljoenen euro's aan gemiste inkomsten. Het is eigenlijk een cadeau voor de 'happy few', als we die loophole niet sluiten, en dit gaat ten koste van de samenleving in zijn geheel.

De vraag is altijd: 'waar gaat u het geld halen, mevrouw Goeman?' Wel, hier gaan we het geld halen. Met 100 miljoen euro zou je bijvoorbeeld in de kinderopvang al heel veel kunnen doen. Het gaat voor de Vlaamse overheid ook over een verhaal van eerlijke inkomsten. Wij verwachten dus echt snel actie. U zegt dat wij zelf pas in actie zijn geschoten nadat we het artikel hadden gelezen. Dat klopt niet, we zijn daar al langer mee bezig. Wij hebben ons huiswerk gemaakt. Ik heb dus zelf een voorstel van decreetwijziging dat ik zal indienen, om ervoor te zorgen dat private eigendommen uit die familiale vennootschappen worden gehaald als het gaat over het toekennen van dat gunstregime. Ik ga dat uiteraard indienen, en ik reken op de steun van alle partijen die een hart hebben voor familiebedrijven, maar die het niet normaal vinden dat er misbruik wordt gemaakt van dat gunstregime om aan belastingontwijking te doen, eigenlijk ten koste van het algemeen belang.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, je kunt aan heel wat mensen eigenlijk uitleggen waarom bepaalde belastingen worden geheven op het moment dat je ook kunt aangeven dat iedereen gelijk is voor de wet. Dat is op een moment dat je ook kunt aangeven dat een fiscaal gunstregime wel degelijk terecht is. Op het moment dat er misbruik is, wordt het heel wat moeilijker om aan mensen die gewoon eerlijk hun belastingen betalen – en gelukkig zijn dat de meeste mensen – uit te leggen dat je voor hen heel streng bent.

Ik vind het wel wat vreemd – en daar sluit ik toch wel aan bij collega Van den Heuvel – dat u een beetje de vinger opheft naar het parlement en zegt ‘jullie zijn maar wakker geschoten op het moment dat de artikels in de krant stonden’. Ik wil er u op wijzen dat het eerste vonnis al van twee jaar geleden is. VLABEL, toch uw administratie, is op de hoogte. Ik ga ervan uit dat u toch heel regelmatig overleg hebt met VLABEL? Zij geven door het feit dat ze in beroep gaan heel duidelijk aan dat ze op dit moment niet over de instrumenten beschikken om die wetgeving af te dwingen. Dan zou ik verwachten, na twee jaar, dat een minister die daarvoor verantwoordelijk is met oplossingen komt. Mijn woorden hebben natuurlijk veel minder invloed, misschien dat de woorden en de oproep van de heer Van den Heuvel dieper bij u binnenkomen als zijnde van ‘we kennen u als een daadkrachtig man, laat dit nu niet liggen’. Want dit kun je eigenlijk niet uitleggen aan mensen en familieondernemingen die volgens de spelregels spelen. Dit moet een Vlaamse Regering in mijn ogen prioritair aanpakken.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Als slotwoord heb ik eigenlijk weinig toe te voegen aan wat ik daarnet heb gezegd. Ik begrijp u natuurlijk – en nu komt de ‘tsjeef’ in mij naar boven – wanneer u zegt dat het goed voorbereid moet zijn, minister. Een decreetwijziging mag geen nieuwe discussies veroorzaken. Ze moet goed voorbereid zijn, dat begrijp ik.

Anderzijds wil ik toch ook wel herhalen wat ik daarnet heb gezegd, minister. Inderdaad, VLABEL is zelf vragende partij. Ik denk dat iedereen het probleem kent. Er is hier een duidelijke consensus dat het fundament van het gunsttarief door niemand in vraag wordt gesteld. Ik zou toch wel willen oproepen tot helderheid. Als men het draagvlak voor het gunsttarief wil houden, dat moet men dat helder formuleren. Daar wint iedereen bij. Ik zou een oproep willen doen om niet holderdebolder maar met een goede voorbereiding – volledig akkoord, minister – hiermee concreet aan de slag te gaan. Daar moeten we geen jaren op wachten.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maurits Vande Reyde aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de operationalisering van het subsidieregister en de hervorming van het Vlaamse subsidiebeleid – 1998 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Mijn vraag gaat over het subsidieregister en het subsidiebeleid. We hebben dat de afgelopen twee jaar al een aantal keer besproken. Kort samengevat komt mijn vraag erop neer wat de stand van zaken op dit moment is.

Het subsidieregister moet alle subsidies transparant in kaart brengen. Dit moet ervoor zorgen dat we een beter beeld op de subsidiestromen vanuit de Vlaamse overheid krijgen en vooral – ik denk dat dat het uiteindelijke doel is – om eenvoudige subsidiëring tegen te gaan. In lijn met de Vlaamse Brede Heroverweging (VBH) – u hebt er al een aantal keren op gewezen – moet het effect van die subsidies duidelijk in kaart worden gebracht. Het is niet omdat je voor een bepaald probleem met geld gooit dat het daardoor goed opgelost is. Dat register moet de vorm aannemen van een toegankelijke, openbare databank die vrij consulteerbaar is voor burgers en andere belanghebbenden.

Het decreet daarvan werd al in 2021 goedgekeurd en is in werking getreden op 1 januari van dit jaar. De informatie in het subsidieregister zal elk kwartaal een update krijgen.

Naast het subsidieregister kondigde u een aantal maatregelen aan die moeten bijdragen tot een beter beheer en striktere controle van subsidies. U deed dat in de conceptnota 'Subsidies in goede banen'. De Vlaamse Regering keurde die in juli vorig jaar goed. U hebt daarover al een aantal keer toelichting gegeven over de bedoeling ervan. Zo is er de 'sunset clause' om na te gaan of subsidies voldoende effectief en doeltreffend zijn en niet moeten voortduren tot in de eeuwigheid. Er zal een meer eenduidig kader voor de subsidieregelingen komen. Verder zou ook de reservevorming van gesubsidieerde entiteiten onderzocht worden. Ik heb er, net als het Rekenhof, al op gewezen dat er bij verschillende Vlaamse entiteiten enorm grote reserves worden opgebouwd. Een mens kan zich afvragen wat daar de bedoeling van is. Als die entiteiten zodanig veel reserves hebben, moeten ze dan nog dezelfde subsidies krijgen die ze elk jaar krijgen? Ik heb daar in het kader van het sociaal wonen een aantal interessante inzichten over gegeven. Verder zou er ook een mandaat gegeven worden aan de Inspectie van Financiën voor het uitvoeren van een beleidsdomeinoverschrijdend toezicht op subsidies, wat de rol van die inspectie verbetert.

Dat zijn twee verschillende zaken, maar ze zijn complementair aan elkaar en passen ook weer in de VBH. De informatie uit het subsidieregister zal belangrijke input zijn voor de striktere controle die u in de conceptnota beoogt.

Daarom vraag ik me af wat de stand van zaken van het subsidieregister is. Hoe verloopt de opstart van het subsidieregister sinds de inwerkingtreding van het decreet op 1 januari 2022? Welke stappen werden er al gezet en wat is de stand van zaken met betrekking tot de operationalisering van het subsidieregister?

Hebt u al zicht op de verdere timing? Net als de collega's in deze commissie en 6 miljoen Vlamingen kijken we natuurlijk uit naar de dag waarop we een mail met een login krijgen en we daarin kunnen beginnen zoeken.

Dan heb ik nog een aantal vragen over de striktere subsidiecontrole. Een aantal van de maatregelen, zoals de 'sunset clause' en de reservevorming van de entiteiten, zou samen worden bekeken met de evaluatie van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO). Die evaluatie is gestart in het najaar van 2021. Ik vraag me af wat de stand van zaken is van de maatregelen die u in de conceptnota hebt opgenomen. Mocht er daar een zekere vertraging zijn vanwege de omstandigheden in het voorbije jaar, heb ik daar uiteraard alle begrip voor. Maar ik vraag me af wanneer u de inwerkingtreding van die maatregelen beoogt. Wanneer zal de Vlaamse Regering die formeel goedkeuren?

Er zou tevens een beleidsdomeinoverschrijdend toezicht ingevoerd worden door de Inspectie van Financiën. Dat klinkt op het eerste gezicht technisch, maar dat heeft een grote reikwijdte en een relatief grote impact. Via steekproeven zou een controle gebeuren van uitbetaalde subsidies na afloop van het gesubsidieerd project. Anderzijds kan er een onderzoek gebeuren in geval van aanwijzingen van misbruiken en malversaties. Er wordt met andere woorden de mogelijkheid geboden om veel strikter te controleren of die subsidies in de praktijk op een degelijke manier worden gebruikt. Gelet op een aantal toestanden in het afgelopen jaar is dat zeker geen overbodige luxe. U gaf aan dat er daarvoor geen wijziging van de regelgeving nodig is en dat dat los van de evaluatie van de VCO kan worden ingevoerd.

Mijn vraag is daar ook wat de stand van zaken is. Is dat al in voege? Kan de Inspectie van Financiën dat momenteel doen? Op welke wijze zullen ze dat kunnen doen? Is dat vooral een vormelijke controle of kunnen ze daar echt ingrijpen? Heeft de Inspectie van Financiën daar ook voldoende capaciteit voor op dit moment?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: De opstart van het subsidieregister loopt zoals gepland. In de eerste plaats is overlegd met elk beleidsdomein, want zij moeten tenslotte de informatie aanleveren. Daarom hebben er een of meerdere overlegmomenten plaatsgevonden in verband met het decreet en het aanleveren van data voor het subsidieregister per beleidsdomein.

Momenteel wordt er door mijn administraties vooral op twee vlakken voortgewerkt. In de eerste plaats hoe het subsidieregister er zal uitzien, want de doelstelling moet zijn dat het subsidieregister tegemoet komt aan de wensen van heel veel mensen. Zowel internen als externen, experts als leken, moeten hun weg en de info die ze zoeken, kunnen vinden op een gebruiksvriendelijke manier. Om zo veel mogelijk aan die verschillende wensen te voldoen, werd er een hackathon georganiseerd met de Artevelde Hogeschool in Gent en worden de resultaten verder geëvalueerd door een panel. De resultaten van de hackathon en de bevindingen van dit panel zullen eind maart aan mij worden gepresenteerd.

Daarnaast is er een testfase gestart waarbij de door de entiteiten aangeleverde datasets opgeladen en gevalideerd worden in een testomgeving. Het resultaat wordt telkens teruggekoppeld naar de entiteit.

De doelstelling blijft om op 1 juli 2022 de eerste versie van het subsidieregister open te stellen voor het grote publiek. Ik moet eerlijk zeggen dat zo'n datum altijd een beetje riskant is, maar vooralsnog lijkt dat haalbaar te zijn. Dat is dus nog altijd de bedoeling. De data zullen afkomstig zijn van subsidiedossiers die opgestart zijn in het eerste kwartaal van 2022. In de loop van 2022 zal het subsidieregister nog tweemaal geactualiseerd worden met nieuwe data.

Zoals geantwoord op schriftelijke vraag nummer 246 van collega Sam Van Rooy, zullen wij ook data van historische subsidies mee publiceren voor zover deze in de correcte format aangeleverd worden én de toets van het decreet doorstaan. We moeten dan onder andere de vereiste gegevens hebben. Ik heb altijd gezegd dat de historische data nog niet opgebouwd werden volgens de regels die we afgesproken hebben met het nieuwe decreet. Dat zal dus niet voor alle beleidsdomeinen even toegankelijk of even gemakkelijk zijn. Het is pas sinds het nieuwe decreet dat die op de afgesproken manier worden bijgehouden. Die historische data gaan niet zo gemakkelijk in te voeren zijn.

Ik kom tot uw tweede vraag. Ook het wijzigen van het Decreet houdende de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën, met daarin onder andere de vertaling van de conceptnota rond subsidies, zit op koers. Op 18 februari heeft de Vlaamse Regering dit wijzigingsdecreet een eerste keer principieel goedgekeurd. Hierin zijn inderdaad de zogenaamde 'sunset clause' alsook de nodige kapstokken rond reservevorming opgenomen. Concreet is het doel om nog voor het zomerreces het decreet afgerond te krijgen zodat we op koers blijven voor inwerkingtreding op 1 januari 2023 – dat is dus de begrotingsopmaak 2023 – met inbegrip van het bijbehorend uitvoeringsbesluit dat ook zal worden gewijzigd.

Het Decreet houdende de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën voorziet nu inderdaad reeds dat de Inspectie van Financiën bijzondere analyses en evaluaties kan uitvoeren bij elke entiteit die door de Vlaamse overheid gesubsidieerd wordt. Meer bepaald is dat opgenomen in artikel 52, § 1, laatste lid. Ook in het huidig uitvoeringsbesluit, meer bepaald artikel 41, zijn hiervoor de nodige maatregelen opgenomen. Ik lees het u even voor: "De Inspectie van Financiën kan op eigen initiatief of op aanvraag van de inhoudelijk bevoegde minister of de Vlaamse minister, bevoegd voor de financiën en de begrotingen, en nadat de inhoudelijk bevoegde minister geïnformeerd werd: (...) 2° onderzoek verrichten over elke aangelegenheid die de doelmatigheid van de besteding van de begrotingskredieten kan beïnvloeden; 3° een audit uitvoeren bij

elke instelling die door de Vlaamse deelstaatoverheid gesubsidieerd wordt; (...)” Dat is dus nu al het geval.

Ik heb de Inspectie van Financiën geaccrediteerd bij de Vlaamse Regering opgedragen het verstrengd toezicht op de subsidies structureel op te nemen binnen haar werkzaamheden. De Inspectie van Financiën werkt op dit ogenblik een methodologie uit om dit verstrengd toezicht concreet uit te voeren. Deze methodologie omvat onder andere de informatie die vereist is om het verstrengd toezicht te kunnen uitoefenen, de criteria die gebruikt worden om de organisaties waarbij een verstrengd toezicht uitgeoefend wordt, te bepalen, en het proces voor het uitvoeren van dit verstrengd toezicht. De bestaande voorlopige planning houdt in dat de eerste dossiers voor het uitvoeren van het verstrengd toezicht daadwerkelijk opgestart worden in de loop van april 2022. Daar zitten we nu dus vlakbij.

Het toezicht vervangt zeker het ex-anteadvies van de Inspectie van Financiën niet. Dat advies gaat in op de wettigheid, de regelmatigheid, de doelmatigheid, de kostenefficiëntie en de budgettaire inpasbaarheid van de subsidies die worden toegekend. Een degelijke ex-antecontrole creëert natuurlijk wel de basis waarop een ex-posttoezicht op de aanwending van de subsidie kan worden uitgebouwd. Daarom is het net efficiënt en effectief om ook het ex-posttoezicht bij de Inspectie van Financiën uit te bouwen.

Het verstrengd toezicht dat de Inspectie van Financiën uitoefent, is zowel vormelijk, inhoudelijk en financieel. Als onderdeel van het verstrengd toezicht zal de Inspectie van Financiën zeker nagaan of de voorwaarden die bij het toekennen van de subsidie opgelegd werden, werden nageleefd. Het verstrengd toezicht zal wel voornamelijk aandacht besteden aan een inhoudelijke en financiële evaluatie. Bij de inhoudelijke evaluatie gaat de Inspectie van Financiën na of de organisatie de resultaten die de organisatie die de subsidie ontvangt, met deze subsidies moest behalen – het maatschappelijk doel –, daadwerkelijk gehaald heeft en of de activiteiten die de betrokken organisatie moest leveren, daadwerkelijk geleverd zijn. De financiële evaluatie houdt in dat nagegaan wordt of de betrokken organisatie de subsidie correct in haar boekhouding opneemt en de nodige financiële verantwoordingsstukken kan voorleggen die het uitbetalen van de subsidie verantwoorden.

Ik wijs er wel op dat het verstrengd toezicht op de subsidies, dat door de Inspectie van Financiën wordt uitgeoefend, geen afbreuk doet aan de verplichtingen van de administratie die een subsidie toekent, om een ernstig toezicht uit te oefenen op de aanwending van de subsidie en op de inhoudelijke en financiële verantwoording die de subsidieontvanger voorlegt om het aanwenden en de effectieve uitbetaling van de subsidie te verantwoorden.

De capaciteit bij de Inspectie van Financiën om dergelijk toezicht uit te voeren, is op dit ogenblik beperkt aangezien niet alle elf functies die voor de Inspectie van Financiën bij de Vlaamse Regering voorzien zijn, ingevuld zijn. Ik heb de opdracht gegeven om de tijd die de Inspectie van Financiën vrij kan maken naast de andere taken die zij heeft en waarvan de ex-anteadviesverlening op dit ogenblik de belangrijkste is, in te zetten op de uitwerking en de implementatie van het verstrengd toezicht. Door te schuiven binnen taken kan ongeveer één voltijdsequivalent (vte) ingezet worden voor het verstrengd toezicht. Ondertussen werden wel initiatieven genomen om meer capaciteit voor het verstrengd toezicht beschikbaar te maken. Ten eerste sprak het interministerieel comité van de Inspectie van Financiën vorig jaar af het aantal inspecteurs van financiën die geaccrediteerd zijn bij de Vlaamse Regering, dat nu vastgesteld is op elf, te verhogen naar dertien. Vanaf 1 april 2022 wordt een stagelopende inspecteur van financiën toegevoegd aan de Vlaamse cel. Een nieuw examen voor de werving van inspecteurs van financiën werd recent opgestart. Ten tweede werd binnen de Vlaamse overheid in februari de procedure voor de werving van een personeelslid niveau A opgestart. Dit personeelslid zal de Inspectie van Financiën

ondersteunen bij het voorbereiden en het uitvoeren van en het rapporteren over de onderzoeken die bij het verstrengd toezicht uitgevoerd worden.

Het verstrengd toezicht op de subsidies is een nieuwe taak voor de Inspectie van Financiën waarvan op dit ogenblik bij gebrek aan gegevens moeilijk ingeschat kan worden hoeveel tijd een onderzoek gemiddeld vraagt. Ze hebben natuurlijk ook wel het onderzoek gedaan naar het Urban Dance-voorval. Daar hebben ze al een klein beetje ervaring opgebouwd, dat hebben ze al doorgenomen. De tijd die per onderzoek besteed zal worden, is afhankelijk van verschillende factoren zoals de aard van de subsidies, de structuur en organisatie van de subsidieontvanger, de beschikbaarheid en toegankelijkheid van de vereiste en nuttige informatie. Bovendien is het verstrengd toezicht een nieuwe opdracht waarvoor zeker gedurende de eerste maanden de Inspectie van Financiën ook nog een leerproces zal moeten doorlopen. Op dit ogenblik kan dan ook geen schatting gemaakt worden van het aantal onderzoeken dat op jaarbasis zal worden uitgevoerd. Ik ben er zelf trouwens ook van overtuigd dat, eens we die onderzoeken kunnen opstarten, anderen ook wel gaan beseffen dat dat onderzoek er kan komen, met mogelijke gevolgen, en dat men zich meer aan de regels gaat houden en meer aandacht gaat besteden aan het goed en correct aanwenden van subsidies, niet alleen bij de subsidieontvanger, maar ook bij de toekennende subsidiedepartementen of -onderdelen van de Vlaamse overheid.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Mijnheer Vande Reyde, mag ik u vragen attent te zijn voor het reglement wat betreft de spreektijden bij mondelinge vragen, want u hebt in uw eerste beurt uw spreektijd al overschreden? Probeer bondig te zijn.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik zal dat ruimschoots goedmaken met de mededeling dat ik geen verdere vragen heb en dat de uitleg van de minister zowel coherent als duidelijk was en zelfs ook lichtelijk bevredigend. Ik kijk uit naar de verdere operationalisering.

Ik ben blij dat u aandacht hebt voor de versterking van Inspectie van Financiën, want die is inderdaad onderbemand, niet inzake het organogram, maar wel wat betreft de invulling ervan. Dat is belangrijk.

Het was voor de rest een heel duidelijke uitleg en het is goed dat de timing dichterbij komt. We kijken ernaar uit wanneer beide elementen op volle snelheid zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.